

ПЕНЗИЈСКО ОСИГУРАЊЕ



ГОДИНА XL • БРОЈ 4 • БЕОГРАД, 28. ФЕБРУАР 2009. • ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО • БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК



Љуљање (Жан-Оноре Фрагонар, 1766)

ГОВОРНИ АУТОМАТ



0700/017-017

ПО ЦЕНИ ЛОКАЛНОГ
ПОЗИВА

011/30-60-680

0 – 24h

ПОВОДИ

Предложен нови закон
о запошљавању

**КРАЋЕ НА БИРОУ,
БРЖЕ ДО НОВЕ СТРУКЕ**

• Стране 6 и 7

АКТУЕЛНО

Пензионерски поглед
у туђе двориште

**ПОВИШИЦА У
СЛОВЕНИЈИ 2,9 ОДСТО**

• Стране 22 и 23

ПРОСЕЧНА НЕТО ЗАРАДА И ПРОСЕЧНА ПЕНЗИЈА У ДИНАРИМА, ДЕМ И ЕВРИМА
(од 2001. године) И ПРОЦЕНАТ ПЕНЗИЈЕ У НЕТО ЗАРАДИ (запослени)

Нето зарада (динара)	Нето зарада (ДЕМ/€)	У години	У нето заради	Просечна пензија (ДЕМ/€)	Просечна пензија (динара)
32.746	401	2008.	59 %	238	19.386
27.759	347	2007.	54 %	187	14.996
21.707	258	2006.	62 %	159	13.406
17.443	210	2005.	67 %	141	11.650
14.108	187	2004.	71 %	132	9.578
11.500	177	2003.	70 %	123	8.109
9.208	152	2002.	73 %	111	6.721
5.381	90	2001.	90 %	82	4.865
2.389	310	2000.	90 %	280	2.154
1.261	210	1999.	90 %	189	1.132
1.052	197	1998.	98 %	194	1.038
798	242	1997.	102 %	246	815
658	199	1996.	89 %	177	585
343	281	1995.	78 %	220	269
165	165	1994.	74 %	122	122

НАЈНИЖИ ИЗНОСИ ПЕНЗИЈА

ПОЉОПРИВРЕДНИЦИ		ЗАПОСЛЕНИ И САМОСТАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ	
8.384,51 (од 1. јануара 2002. године: 20 % просечне зараде из претходне године)		11.088,23 (од 1. јануара 2006. године: 25 % просечне зараде из претходне године)	
Затечени корисници – стари закон (према стажу)			
		40 %	8.956,51
50 %	8.901,63	50 %	11.195,64
60 %	10.681,96	60 %	13.434,76
70 %	12.462,28	70 %	15.673,89
80 %	14.242,61	80 %	17.913,02

ДА ЛИ МОЖЕМО ДА ОДАХНЕМО

Нема смањења плата и пензија

Нешто ново у Србији: ММФ поново долази, опет ћемо од њега тражити новце, и то четири пута веће од прошлогодишњих – а нико од владиних званичника не прети снижавањем пензија. А како би (мада не би било први пут), кад им је сам шеф, премијер Мирко Цветковић обећао да овога пута тако бити неће:

– У наредним месецима биће договорен нови аранжман са ММФ-ом, о томе тек треба да се преговара, али није реално да се плате и пензије снижавају јер су оне већ обезвређене слабљењем динара у последња два месеца – признао је председник Владе Србије у ПКС, где је привредницима објашњавао најновије мере којима његов кабинет покушава да ублажи последице економске кризе.

Додуше, није све баш ново и охрабрујуће за најстарије у Србији. Пракса „ко у клин, ко у плочу“ наставља се са истом поделом главних улога: гувернер Радован Јелашић поново је оценио да нови захтев за ММФ-ове паре неће проћи без нових рестрикција:

– Почеће ново прочешљавање, а затим и смањење највећих буџетских позиција, зарада, пензија... – тврди први новчар Србије.

Слично се огласио и вице-премијер Божидар Ђелић: тек приликом посете мисије ММФ-а почетком марта, рекао је, требало би да се утврди колики су приходи и расходи државе и да се пресече колико расхода треба смањити, а колико ће се додатно новца добити од Светске банке и ЕУ за буџет и

од ММФ-а за подршку платном билансу и динару.

А министар финансија, такође уобичајено, смешка се и углавном ћути. Мудрује. Још је рано, вели Диана Драгутиновић, говори о ребалансу буџета јер тек треба да се види какви су приходи:

– Ја решење увек видим на обе стране буџета, на смањењу расхода и повећању прихода, али тако да буџетски дефицит буде виши него што је првобитно предвиђен, јер је у време рецесије то једино исправно решење – објаснила је, ма шта то значило. Нарочито после изјаве премијера Цветковића да Србија неће ући у рецесију...

А ни пензије неће доле, тврде и посланици ПУПС-а у Народној скупштини: уз обећање да ће принадлежности најстаријих остати на октобарском нивоу и тврду веру да ће за њихову редовну исплату бити обезбеђена средства у државној каси, они су, кажу, једино и гласали за усвајање овогodiшњег буџета. И још:

– Нико не сме пасти на памет да снизи пензије, односно да руши оно што је усвојено и што обезбеђује да пензије неће расти, али исто тако и да неће падати – изјавио је Мома Чолаковић, шеф посланичке групе ПУПС-а у парламенту.

Најстаријима који покушавају да преживе са стотинак и кусур евра месечно, па чак и онима који се сврставају у просек са седам евра дневно, остаје нада да ће овога пута тако и бити. Бар до 10. марта. А онда ће све почети да бива извесније...

С. Ч.



Стигла поштарка

(Фото: Сава Завишић)

ОСИГУРАНИКА
ГЛАС

ИЗДАВАЧ: Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање

ДИРЕКТОР: Горан Лончар. **ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:** Славица Чедић, e-mail: scedic@pio.rs
РЕДАКЦИЈА: Булевар уметности бр. 10, 11070 Београд, **СЕКРЕТАРИЈАТ:** 011-2017-437 факс: 2017-418
РЕДАКЦИЈА ЗА ВОЈВОДИНУ: Житни трг бр. 3, 21000 Нови Сад, **ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:** Ика Митровић,
021-487-7789, факс: 021-6624-359, e-mail: ika.mitrovic@piovoj.rs

ШТАМПА: ЈП Службени гласник

ОГЛАШАВАЊЕ: 011-2017-438

Рукописи и фотографије се не враћају

Електронско издање: www.pio.rs/glas-osiguranika

Синдикат о мерама владе

У Савезу самосталних синдиката Србије организован је округли сто на којем се разговарало о пакету мера за ублажава-



ње негативних ефеката светске економске кризе који је сачинила Влада Републике Србије.

Намера владе је да се очувају радна места и омогући благи привредни раст помоћу јефтиних кредита за привреду и грађане. Корисници кредита с нижим каматним стопама обавезни су да задрже најмање исти број запослених јер ће у супротном сносити санкције. Програм владиних мера заснован је на минималним буџетским средствима (три милијарде динара из буџетског раздела Министарства економије и пет милијарди из Фонда за развој) која би активирала знатан „успавани“ кредитни потенцијал банака, односно стимулисала их да одобре још 77 милијарди динара кредита, с упола нижим каматним стопама у односу на садашње, тржишне.

Осим тога, влада ће домаћој привреди обезбедити још 45 милијарди динара путем иностраних кредита, што укупно износи – 122 милијарде динара.

Учесници округлог стола (представници државе, НБЈ, Националне службе за запошљавање, струковних синдиката...) сагласили су се да земљи предстоје тешка времена и да треба оживети привреду, стабилизovati курс динара, заштитити раднике од отпуштања, стати на пут сивој економији и сачинити социјални програм да би се помогло најугроженијој категорији становништва.

Расписан конкурс

Министарство културе расписало је конкурс за доделу признања уметницима за врхунски допринос националној култури Србије. Рок за достављање предлога је 14. март ове године.

Министар културе Небојша Брадић најавио је да ће се у овој години међу кандидатима за доделу националне пензије наћи и архитекте и људи из есејистике, што досад није био случај.

Предлогом буџета за 2009. за националне пензије предвиђено је 247 милиона динара или 14 одсто више него лане. Овим средствима могу да се финансирају посебне пензије за највише 343 заслужна грађанина, што значи да ће на доживотних 50.000 динара месечно моћи да рачуна само још око четрдесет нових добитника.

И лекари за националне

Српско лекарско друштво недавно је на адресе председника државе, премијера и министра здравља упутило писмо у којем тражи да се националне пензије доделе и заслужним здравственим радницима и научницима. Посленици у области здравства и медицинских наука који се баве најплеменитијим и најодговорнијим послом, наводе, заслужују да се нађу међу „одабранима“ који су радом или делом допринели угледу земље и тиме остварили право на националну пензију.

СЛД предлаже да највише 50 лекара прима националну пензију. По узору на чланство у Француској академији наука, сваки следећи корисник овакве пензије бирао би се после смрти неког од претходних прималаца – истичу у најстаријој друштвеној организацији у Србији.

Отпремнином до посла

Министарство економије и Аустријска агенција за развој – који су обезбедили средства, Национална служба за запошљавање и пројектни тим Програма Уједињених нација за развој, после двогодишње успешне примене, одлучили су да пројекат „Отпремнином до посла“ продуже до септембра.



Да подсетимо, у овом програму финансијски се подстиче поновно запошљавање радника који у транзицији остају без посла, а вољни су да у нови посао уложе отпремнину. Досад су на овај начин 1.622 радника дошла до радних места: 1.257 је остварило субвенцију за покретање сопственог бизниса, а 365 засновало радни однос код новог послодавца, док је 146 послодавца искористило средства пројекта за запошљавање радника који су остали без посла због стечаја предузећа.

Просечна старост досадашњих корисника пројекта је 48 година, а од укупног броја, 40 одсто биле су жене. Највише радних места по овом програму отворено је у Крагујевцу, Ужицу, Врању и Краљеву.



Легитимације од прекосутра

Београдски пензионери старији од 65 година, са примањима нижим од 21.713 динара, од прекосутра, другог марта, моће ће да добију годишњу легитимацију за бесплатан јавни превоз. Легитимације ће се издавати у просторијама Градског саобраћајног предузећа „Београд“ у Улици кнегиње Љубице, а за њихово добијање пензионери треба да приложе фотокопије чека последње пензије и личне карте, оригинал на увид (да би се видело да имају пребивалиште на територији Београда), фотографију не старију од шест месеци, да попуне захтев и уплате 400 динара.

Ове легитимације важиће и у возилима ГСП-а и „Ласте“, па се очекује да ће и у „Ласте“ почети да их издају за два-три дана.

Процењује се да у Београду, у коме је за старије од 70 година већ годинама јавни превоз бесплатан, има још 120.000 пензионера који испуњавају услове за добијање нових повластица.

Потврде живота за БиХ

Грађани Србије којима се овде исплаћују пензије зарађене у Федерацији БиХ, а нису тамошњем фонду доставили „потврду о животу“, остали су без јануарских припадности: Комерцијалној банци 10. фебруара из Мостара уплаћено је 794.438 евра за исплату 6.120 пензија – 200 мање него за претходни месец, што се тумачи управо привременом обуставом исплате за оне који нису доставили доказ да су и даље живи. Већина пензијских фондова захтева овакве потврде бар једном годишње од пензионера којима припадности доставља у иностранство, да би спречила да сродници наставе да уживају пензије и после евентуалне смрти корисника.

Исплаћена друга рата

У уторак, 24. фебруара, почела је исплата другог дела једнократне помоћи од четири хиљаде динара најугроженијим пензионерима који живе на подручју Београда, а добиће је они чије су припадности 31. јануара ове године биле 14.836 динара или ниже. Исплата помоћи најсиромашнијим пензионерима почела је новембра 2008. тако да им у овој години следују још две накнаде по четири хиљаде динара.

За 49 најугроженијих војних пензионера који су, такође, 31. јануара прими-

ли 14.836 динара или им је износ на чеку био нижи, исплата друге рате

једнократне помоћи почела је у среду – 25. фебруара.



Зарада 28.877

Просечна бруто зарада, исплаћена у јануару, износи 40.245 динара, саопштио је Републички завод за статистику, што је номинално 15,9, а реално 17,9 одсто мање од просека исплаћеног у децембру 2008.

Нето зарада, без пореза и доприноса, у јануару износи 28.877 динара и у истим процентима (15,9 и 17,9) номинално и реално је нижа од нето плате у децембру.

РЗС је саопштио да је од јануара ове године за израчунавање просечних плата почео да узима у обзир и зараде које исплаћују предузетници, на основу података Пореске управе.

Исплата

Исплата другог јануарског чека пензионерима из категорије запослених почела је 25. фебруара, док је друга половина прошломесечних припадности од 19. исплаћивана пољопривредним пензионерима.

Други део јануарских пензија војни пензионери добили су 20. фебруара.

Корисницима који живе у бившим ју-републикама пензије за јануар исплаћене су 23. фебруара.

Чек из Црне Горе

Јануарске пензије из Црне Горе почеле су да се исплаћују 24. фебруара корисницима који их примају у Србији: на рачун Комерцијалне банке из Подгорице је уплаћено 303.897 евра за исплату 1.305 пензија.

Уплата из Хрватске

Из Миловинског завода Хрватске пензионерима који живе у Србији исплата припадности за јануар почела је 18. фебруара. Број корисника хрватских пензија увећао се, од претходне исплате, за више од 400, па их је сада у Србији 29.483; за све њих Комерцијалној банци уплаћено је мање него за децембарске пензије – 5,726 милиона евра, па је просечан чек из Загреб пао на 194 евра.

НОВИ ЗАКОН О ЗАПОШЉАВАЊУ У СКУПШТИНСКОЈ ПРОЦЕДУРИ

Краће на бироу, брже до нове струке

Планира се нижа новчана надокнада и краће време њеног примања у случају незапослености

У Србији, према последњим подацима, на посао чека 736.816 људи, званична стопа незапослености је 18,8 одсто, а реална 14,4, док стопа запослености износи 51,5 процената. То је, како пише у Предлогу закона о запошљавању и обезбеђењу за случај незапослености (који је средином

сведочи о томе да нису сви који су на евиденцији Националне службе за запошљавање они који заиста и траже посао. То је, између осталог, омогућено и важећим законом, јер се на тржишту рада налазе и особе које ту само „статирају“ због неких погодности, а није им у суштини стало до тога да нађу посао. С друге стране, средства ко-

прављање баш тог недостатка. Зато је и предвиђено да се снизи висина новчане накнаде и скрати дужина трајања тог права за случај незапослености – надокнада за оне који се као технолошки вишак нађу на тржишту рада биће снижена и износиће 50 одсто просечне зараде незапосленог у последњих шест месеци, при чему не може бити нижа од 80 одсто нити виша од 160 одсто минималне зараде у Републици. Максимално трајање права на новчану накнаду износиће 12 месеци, а само изузетно до 24 месеца, ако незапосленом недостаје мање од две године до пензије.

Нови подстицаји

Уводи се и нови подстицај за кориснике новчане накнаде: особа која је на тржишту рада и прима овај новац најмање три месеца, а запосли се на неодређено време (за стално, како се то каже), има право на једнократни подстицај за запошљавање у висини 30 одсто укупног преосталог износа новчане накнаде. Значи, ако је неко три месеца на бироу примао по, рецимо, 15.000 динара и запослио се па неће још девет месеци бити на терету државе (до краја тог периода добио би 135.000 динара), примиће одједном трећину тог новца, дакле у овом случају 45.000 динара.

Средства која се овако буду уштедела користиће се и даље за подстицај запошљавања, али у неком конкретнијем смислу: за организацију тецајева за преквалификацију незапослених за занимања која послодавци траже, курсеве страних језика, рада на рачунару...

Предложеним законом предвиђа се и увођење индивидуалних планова запошљавања, који сваки незапослени мора да има до истека 90 дана од увођења у евиденцију Националне службе, осим ако се та институција и незапослени не договоре другачије. Тим планом утврђује се учешће незапосленог у мерама активне политике запошљавања, у складу



Систем школовања према потребама привреде

фебруара усвојила Влада Србије и упутила у скупштинску процедуру), знатно неповољније него у било којој од 27 земаља, чланица Европске уније, па је и то био један од мотива да се покрене поступак за измену законске регулативе, каже за наш лист Татјана Пријић, начелник Одељења за нормативне послове у Министарству економије и регионалног развоја:

– Разлика између званичне и реалне стопе незапослености

ја запослени издвајају за обезбеђење у случају незапослености сада се највећим делом, чак 80 одсто, користе за пасивну, а не за активну политику запошљавања – истиче Татјана Пријић.

То, практично, значи да се новац који издвајају они који раде углавном користи за исплату надокнада људима који су остали без посла, док се само мали део, тек петина, употребљава за подстицање запошљавања, односно за усклађивање образовања запослених са оним што послодавци траже. Нови законски прописи треба да омогуће ис-



Финансијска подршка онима који сами нађу запослење

са Акционим планом, а уводе се и активности праћења и оцене ефеката активне политике запошљавања, које треба да омогуће увид у ефикасност спроведених мера и да пруже основ за будуће планирање запошљавања.

Нико, наравно, не очекује да било који законски акт може да пропише да толико и толико људи мора да добије посао у току месеца или године, али су крути законски оквири који онемо-

гућавају активну политику запошљавања свакако морали да буду измењени да би се отвориле могућности за бољи приступ овом озбиљном проблему.

– Садашњи закон не прати довољно промене на тржишту рада и не омогућава брзо прилагођавање структуре незапослених потребама привреде. Сви добро знамо да законским мерама не може да се регулише запошљавање. Да би било више посла мора да се развија привреда, и то је једини сигуран начин да се убрза запошљавање. Али, и структура незапослених, дакле систем школовања који непрекидно избацује кадрове за којима у привреди нема потребе, мора да се промени и прилагоди потребама послодавца – истиче Татјана Пријић.

Три групе незапослених

Новим законским мерама незапослени ће бити разврстани у три категорије: они који уопште немају посао, незапослени, затим они који већ раде, а желе да промене посао, и као трећа група, они који су на евиденцији тржишта рада због привременог посла, као на пример студенти до 26 година, пензионери... На тај начин они ће моћи да остану на евиденцији и да се класификују као „друга лица која траже запослење“, односно као особе ван радног односа које не желе да преузму све обавезе које има незапослени према овом закону.

Једна од основних идеја Предлога закона о запошљавању јесте у децентрализацији овог веома важног посла тако

што ће се у политику запошљавања укључити и покрајинска и локална самоуправа, као и агенције за запошљавање.

Савет се не слаже

Социјално-економски савет није подржао Предлог закона о запошљавању, каже за „Глас осигураника“ др Зоран Стојиљковић. Савет се не слаже да се скрати период на који се исплаћују надокнаде незапосленима, а ни са предложеним износима будућих накнада. Чланови Савета ће настојати, према речима др Стојиљковића, да се предложена законска решења измене путем амандмана у скупштинској процедури.

Све ово би требало да обезбеди да се, у оквиру постојећег економског развоја Србије и односа понуде и тражње посла на националном и локалним тржиштима рада, оствари највиши степен запошљавања прилагођавањем мерама активне политике из ове области потребама тржишта рада, односно усаглашавањем квалификација оних који траже посао са потребама који имају послодавци.

Весна Анастасијевић

АКТ О УЧИНКУ

Предложеним законом уводи се Национални акциони план запошљавања, као централни инструмент планирања активне политике у тој области, који ће бити основ за буџетско планирање у домену запошљавања.

Тим документом би се на годишњем нивоу, између осталог, уређивали и циљеви и приоритети активне политике запошљавања, програми и мере те политике за наредну годину, финансијски оквир за активно запошљавање, као и категорије лица која теже налазе посао, а која ће имати приоритет у запошљавању у наредној години.

Као нова законска категорија уводи се и акт о учинку, којим министар, надлежан за послове запошљавања, утврђује учинак који Национална служба за запошљавање треба да реализује спровођењем програма и мера из Акционог плана.

СПРЕМНЕ ИЗМЕНЕ ЗАКОНА О ПОЉОПРИВРЕДНОМ ЗЕМЉИШТУ

Предност локалним паорима

Услов за учешће у првом кругу надметања за закуп државне земље било би регистровано газдинство у истој или суседној општини и својство пољопривредног осигураника у Фонду ПИО

Током двоипогодишње примене Закона о пољопривредном земљишту у Србији су уочене многе неправилности приликом издавања у закуп државног пољопривредног земљишта. Било је и непријатних и немиких сцена, понегде су учесници лицитација незадовољство изражавали чак и јавним протестима и блокадама путева. Све ове појаве регистроване су и у надлежном министарству и, према речима Момчила Митреског, помоћника министра пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије, припремљене су измене овог закона да би се отклонили недостаци око издавања у закуп пољопривредног земљишта, наплате закупнине...

– Измењене су скоро све тачке које регулишу примену Закона, а предложили смо и казнене одредбе, с казнама и до 200.000 динара, за оне који не поштују јавни ред и мир приликом лицитирања, који не плаћају закупни-

ну, државну земљу користе противно овом закону, а биће и казнене одредбе којима бисмо таквима ускратили право на коришћење земље и учешће на лицитацијама. Ради ефикаснијег газдовања пољопривредним земљиштем, спровођења Закона и наплате закупнине у корист државе, биће основана и Управа за пољопривредно земљиште – објашњава Митрески.

Приликом јавних лицитација за закуп државног пољопривредног земљишта предвиђа се и надметање у два круга. У првом кругу, предност би имали паори који су уписани у Регистар пољопривредних газдинстава, са пребивалиштем у катастарској општини на којој се налази лицитирано земљиште (као и у случајевима када им се парцела граничи са том општином), и имају

уписано у Регистар пољопривредних газдинстава и власник је земљишта у катастарској општини чије се земљиште нуди у закуп, а и седиште му се налази у истој катастарској општини.

Право пречег закупа проширило би се и на људе који се баве сточарством и власници су објеката за узгој и држање животиња, и то по систему – један хектар земље по једном матичном грлу, али највише до 50 хектара.

У другом кругу надметања потпуно би се отворило тржиште и право учешћа имала би сва правна и физичка лица уписана у Регистар пољопривредних газдинстава.

Значајнија новина односила би се и на износ накнаде за промену намењене пољопривредног у грађевинско земљиште: поступак превођења био би

✓ **217.000 хектара пољопривредног земљишта у Србији у претходне две деценије претворено у грађевинско земљиште**

својство осигураника пољопривредника код Републичког фонда ПИО. Предност би имало и правно лице које је

могућ уз накнаду која би износила 50 одсто тржишне вредности пољопривредног земљишта. Ова измена је разумљи-



Право пречег закупа и сточарима

вија ако се зна да је од 1990. до 2008. године 217.000 хектара пољопривредног земљишта у Србији претворено у грађевинско земљиште.

Промене су предвиђене и за расподелу ове накнаде између локалне самоуправе и државе – и то у зависности од катастарске класе земљишта. Рецимо, ако се прва катастарска класа обрадивог земљишта претвара у грађевинско, 75 одсто накнаде припало би Републици Србији, а 25 процената јединици локалне самоуправе. Процентуални износ дела накнаде увећавао би се у корист општина сразмерно слабљењу квалитета земљишта. Примера ради, за шесту, седму и осму класу земљишта, локалне

Приход око 30 милиона евра

Тренутно је у Србији под закупом нешто више од 200.000 хектара пољопривредног земљишта. Још око 10.000 хектара је, на основу Закона, издато без накнаде научним институцијама, пољопривредним школама и факултетима, социјално-казним установама. До сада је у целој држави – од нивоа локалне самоуправе, аутономне покрајине, до нивоа републике – од закупа пољопривредног земљишта приходовано укупно око 30 милиона евра.

власти добијале би 75, а Република, пак, 25 одсто ове накнаде. Тако би се штитило и чувало квалитетно обрадиво земљиште у Србији. Наиме, локалне урбанистичке планове доносе општине, а на овај начин биле би економски мотивисане да грађевинско земљиште шире на рачун пољопривредног земљишта лошије класе.

Новина у закону била би и одредба да се земљиште у приватном власништву, ако се не обрађује, после опомене пољопривредног инспектора, а затим и прекршајне казне – може дати на јавно надметање. У оваквим ситуацијама, 30 одсто закупнине припадало би власнику пољопривредног земљишта, а 70 посто би добила држава.

Предвиђени су и обавезни рокови за доношење програма заштите, коришћења и уређења пољопривредног земљишта, доношење одлуке о давању у закуп пољопривредног земљишта, достављања документације... С друге стране, продужио би се и максимални рок закупа на 40 година за изградњу рибњака и подизање винограда.

Мирослав Мектеровић



ОБЈАВЉЕНА УРЕДБА О РЕГРЕСИРАЊУ ПОЉОПРИВРЕДНИКА

Оверен рачун, па новац

Право на коришћење средстава за регресирање репроматеријала за ратарску и повртарску производњу у 2009. години имају пољопривредници који су уписани у Регистар пољопривредних газдинстава, осигураници су Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање и исплатили су главни дуг по основу тих доприноса за 2008. годину, објављено је у „Службеном гласнику“.

Према Уредби Владе Србије о условима и начину коришћења средстава за регресирање репроматеријала за ратарску и повртарску производњу у овој години, право на регрес имају физичка лица, уписана у Регистар пољопривредних газдинстава, која су пријавила те врсте производње на површинама од 0,5 до 100 хектара. Они ће по хектару добити

5.000 динара за минерално ђубриво, 3.000 динара за дизел гориво или евро дизел, а 4.000 динара за декларисано семе.

Право на коришћење ових регреса имају и пољопривредници, носиоци пољопривредних газдинстава, који испуњавају услове из Уредбе, а до 31. децембра 2008. године су имали, а и даље имају пребивалиште на територији општина Лепосавић, Косовска Митровица, Зубин Поток, Звечан, Ђаковица, Дечани, Пећ, Призрен, Исток и Ораховац. На територији Косова и Метохије право на регрес имају и пољопривредници у општинама Сува Река, Клина, Србица, Вучитрн, Обилић, Косово Поље, Липљан, Приштина (са седиштем у Грачаници), Урошевац, Штрпце, Витина, Гора, Гњилане, Косовска Каменица, Подујево и Ново Брдо.

Захтев за регресирање репроматеријала подноси се Управи за трезор Министарства финансија, а уз захтев је неопходно поднети и фискални исечак који је на полеђини оверио добављач. Лица са Космета подnose оригинал рачун издат у периоду од 1. јануара до 30. септембра ове године као доказ за купљени репроматеријал, да би добили, по хектару, 7.500 динара за минерално ђубриво, 3.000 динара за дизел гориво и 4.000 динара за декларисано семе.

С. Ч.

Могу и пензионери

Право на коришћење средстава за регресирање репроматеријала имају и пољопривредници који користе пољопривредну пензију, уколико су носиоци (регистрованих) комерцијалних пољопривредних газдинстава.

Подсећања ради, пензионисани паори, старији од 65 година, који не производе за тржиште, лане су као некомерцијална пољопривредна газдинства имали право на једнократну помоћ од 40.000 динара.

АКТИВ ВЕТЕРАНА УНС-а УПУТИО ЈАВНИ ПОЗИВ НА СОЛИДАРНОСТ И ДОСТОЈАНСТВО

Мање чиновника, више хлеба и знања

Иако пензионери, после 30 или 40 година плаћања пореза и доприноса, живе у просеку са седам евра дневно, поједини представници власти размишљају и о снижавању пензија – уместо преиспитивања привилегија тајкуна, октоподске администрације и прескупе државе

Позивамо одговорне представнике власти, добитнике поверења већине грађана 11. маја 2008. године, да на изборна обећања не гледају као на лањски снег и да надлажење светске економске кризе у Србију не користе као изговор за одустајање од европског пута који подразумева изградњу модела државе социјалне правде и друштва равноправних грађана – наводи се у јавном позиву Актива ветерана Удружења новинара Србије на солидарност и достојанство, упућеном председници Скупштине Србије, председнику и потпредседнику владе задуженом за социјална питања, као и министру рада и социјалне политике.

У Србији – наводи се даље – криза је стигла до пунолетства, а већина која је рапидно сиромашила због распада СФРЈ, ратова, санкција међународне заједнице, поново је на удару беспослице и немаштине. Све то време стасавали су српски профитери (одомашено „тајкуни“) који и данас, не одричући се стеченог иметка и привилегија, користе своје монополе и страначке феуде у влади и парламенту на рачун пореских обвезника.

Октоподска администрација бројношћу чиновника – у министарствима, дирекцијама, управама, агенцијама, секретаријатима, јавним предузећима, судовима итд., премашује све норме уређених демократских држава, што се често граничи са безвлашћем у којем царује корупција. Такво „стање нације“ обесправљује грађане и доводи



у питање егзистенцију све већег броја људи који не могу да остваре основна права: на рад, на имовину, на пензију, на кров над главом, да о путовању без виза из Србије и не говоримо. Најтеже је најугроженијим групама међу којима су деца и старији.

Солидарност је неопходна за излазак из кризе, поготово ако се зна да

ће многи продужити стаж незапослености, а на хиљаде ће им се придружити на бироу. Буџет ће бити све тањи, јер ће бити мање оних који треба да га пуне. Пензионери ће добијати окрајке – седам евра дневно у просеку (колико имају када се 230 евра, односно 21.500 динара просечне октобарске пензије у динарима, подели на 30 дана). И то им је све – до пролећа 2010!

Ова истина, нажалост, не смета појединим креаторима економске политике да, после „замрзавања“, предлажу снижавање пензија – због кризе!

Представници власти и даље се оглушују о упозорења стручњака и независних појединаца да је за оси-

Пут изласка из кризе

Овај јавни позив на солидарност и достојанство Актив новинара УНС-а упутио је као закључак трибине, одржане под називом „Солидарност као пут изласка из кризе“, чији је уредник била новинар Љиљана Зоркић, а учесници, поред осталих, проф. др Драгољуб Мићуновић, позната глумица Светлана Бојковић, угледни композитор Зоран Христић, неурохирург и публициста др Момчило Ђорђевић, дипломата и публициста Милоје Поповић-Каваја...

ромашену Србију са свега седам милиона или незнатно више становника постојећа држава – прескупа и да су неопходне реформе најпре владе (за мање од 27 министарстава, управа, агенција, дирекција...), парламента (упола мање посланика од постојећих 250 и, наравно, десетковање чиновника који их опслужују), локалне самоуправе (22.000 чиновника!) итд.

Поједини министри се залажу за статус кво, занемарујући препоруке ММФ-а од пре неколико година – да се јавна предузећа приватизују. То значи да су за настављање неконтролисаног отицања новца грађана и пореских обвезника устаљеним путевима до моћи, где се укрштају интереси вођа партија на власти и тајкуна.

Реформа пензијског система не сме се сводити на то да грађани који су радили и плаћали порезе и доприносе 30 или 40 година падну на просјачки штап, било да се то правда „плаћањем транзиционог цеха“ или надоласећом „светском кризом“.

Власт мора да гради одржив пензијски систем, а не да пензионерима, због плитког буџета, приговара „да су криви што су живи“. Држава социјалне правде за коју се декларисала владајућа гарнитура подразумева и солидарност и поштовање достојанства најстаријих у друштву. Да би се осетили равноправним у ери неизбежне дигитализације, пензионери немају новца да самофинансирају стицање знања у школама компјутера. Држава је дужна да им омогући бесплатно школовање за нови век, да их оспособи и за дигиталну комуникацију јер ће свакоме бити потребно знање – да укључи нов телевизор. Дакле, солидарност и знање су два примарна лека за нашу кризу.

А. Н.



Инфлација топи повишицу

Зараде већ првог месеца порасле 18 процената,
док су примања пензионера остала иста

Синдикат пензионера Србије „Независност“ оштро се противи одлуци о петнаестомесечном замрзавању пензијских припадности (од 1. октобра 2008. до априла 2010. године) указујући на све лошији материјални положај најстаријих суграђана. Отуд је упутио писмо Министарству рада и социјалне политике, што је учинио и Синдикат пензионера Војводине, у коме тражи да се ова, највероватније исхитрена, одлука преиспита.

Позитивни ефекти прошлогодишње Уредбе о ванредном октобарском усклађивању пензија од десет одсто су очити, истичу у Синдикату, али су већ у том месецу трошкови живота повећани за 1,9 одсто, а њихов раст се очекује и у наредним месецима па ће се прошлогодишња октобарска повишица напросто истопити.

Петар Митровић, председник „Независности“, подсетио је да је у децембру 2008. године, када је просечна зарада износила 32.000 динара, просечна пензија била 21.000 динара, а да је у јануару исплаћена просечна плата од 38.000 динара, док су пензије остале исте.

– Ако су пензије замрзнуте, како је могућно да



Петар Митровић

зараде у овој години већ бележе пораст од 18 одсто када је за целу 2009. пројектована инфлација од осам процената – пита Митровић.

Пензионери предлажу да пензије буду 60 одсто просечне месечне зараде уместо 65 одсто како су првобитно захтевали. Напомињу да 770.000 пензионера сада прима мање од 21.000 месечно, док од овог броја 650.000 има припадности испод 15.000 динара.

– Уколико би у 2009. ипак дошло до усклађивања пензија, у првом полугодшту би требало најпре повећати пензије до 13.000 динара, док не достигну 20.000, а затим остале. При том, свакако треба похвалити одлуку београдске владе да својим најсиромашнијим

пензионерима помогне са 16.000 динара (по четири хиљаде у четири рате), чији би пример ваљало да следе и други градови у Србији, према могућностима – наглашава Петар Митровић.

Председник Синдиката подвлачи да је посебно незавидан положај пензионисаних пољопривредника чије припадности нису више од седам-осам хиљада динара.

У Синдикату пензионера Србије „Независност“ тврде да ММФ никад није тражио да се пензије снизе, него да се смањи јавна потрошња, и сматрају саввим непримереним да се они који су изградили државу непрестано етикетирају као „највеће трошације“ српског буџета. Финансијска инјекција из државне касе за исплату пензија не би била потребна када би сви уредно плаћали допринос за пензијско и инвалидско осигурање, када би се стопа доприноса повећала са 22 на 32 одсто и уколико би Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање располагао многобројним и разноврсним објектима грађеним његовим новцем, сматрају у Синдикату.

Т. Кршић

ФИЛИЈАЛА ЗАЈЕЧАР – У РЕНОВИРАНОЈ ЗГРАДИ

Скраћен пут до решења



Лане побољшана информатичка опремљеност и појачан рад инвалидске комисије

Зајечарска филијала РФ ПИО налази се у самом центру града, у Улици Николе Пашића број 32. Обухвата и три испоставе: Бољевац, Књажевац и Сокобању.

Иако са невеликим бројем запослених, свега 56, веома успешно и ефикасно покрива 37.820 осигураника и 38.568 корисника. За њих свакодневно од 7.30 до 15.30 часова раде четири шалтера, каже Велика Урошевић, директор Филијале Зајечар:

– Ми заиста можемо да се похвалимо скоро дневном ажурношћу, што сваки пут потврди и контрола када дође из Дирекције. Они захтеви који евентуално остану нерешени после законског рока од два месеца углавном су некомплетни, односно постоји неки проблем – неплаћени доприноси за све године стажа, непотврђен стаж из иностранства, па морају да сачекају да се сви ти подаци прикупе и комплетирају да би се донело решење – истиче Велика Урошевић.

О томе сведоче и бројке. У протеклој години у Зајечарску филијалу пристигло је 17.430 предмета, а решено је 14.940. И за нерешене захтеве,

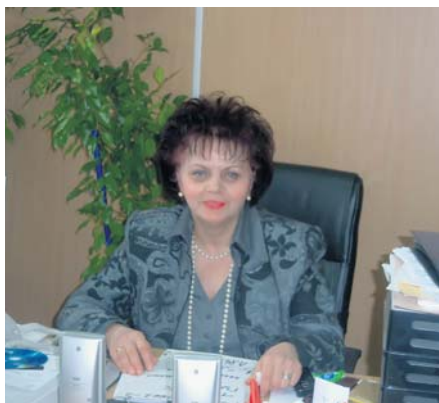
пренете у ову годину, наша саговорница има објашњење:

– Микрофилмована документација из бивших фондова самосталних

ма моћи да дођемо до података за све наше осигуранике, поготово за пољопривреднике и самосталце који су нам се придружили пре нешто више од годину дана – оптимиста је Велика Урошевић.

Поред тога што је зграда Зајечарске филијале комплетно реновирана 2007. године, прошле године је представљено са радовима:

– У току 2008. реновиране су све испоставе (Књажевац, Бољевац, Сокобања), у самој филијали побољшана је информатичка опремљеност. Појачан је рад инвалидске комисије, обављен је већи број вештачења на првостепеној инвалидској комисији и самим тим скраћено је време чекања за излазак на ИК. Непрекидно се ра-



Велика Урошевић

✓ **37.820 осигураника и 38.568 корисника покрива ова филијала**

✓ **Четири шалтера у филијали и ТРИ испоставе, у Бољевцу, Књажевцу и Сокобањи**

✓ **17.430 нових предмета примљено у 2008. години**

✓ **56 запослених на услузи грађанима**



Зграда у центру града

делатности и пољопривредника није нам још доступна па немамо комплетне податке потребне да у потпуности обрадимо захтев. А преузели смо прошле године 2.182 предмета из ова два дотадашња фонда. Зато у овој години наш приоритет и јесте да се заврши скенирање и микрофилмовање документације, не само за бивше самосталце и пољопривреднике, већ и за некадашње запослене, а то је посао који је у току, не само у нашој филијали већ у читавој Србији. Заиста је много енергије усмерено ка том послу и надамо се да ће релативно брзо почети да даје и резултате, то јест да ћемо без пробле-

ди на ажурирању базе података, увећана је недељна контрола ажурности рада свих запослених и на тај начин скраћено је време за које филијала донесе првостепено решење – набраја директор Зајечарске филијале.

Један од већих проблема, каже она, јесте то што у систематизацији Филијале Зајечар није предвиђено радно место референта за пружање правне помоћи. Отварање оваквог радног места омогућило би више корисног радног времена радницима који раде на доношењу решења за остваривање права из ПИО, сматра Велика Урошевић.

В. Анастасијевић

ОТВОРЕНЕ ИСПОСТАВЕ ФОНДА ПИО У БЕОЧИНУ И БАЧКОМ ПЕТРОВЦУ

Мештани задовољни

Нове службе налазе се у зградама локалних домова здравља

Републички фонд ПИО начинио је нове кораке ка ефикаснијем, квалитетнијем и што бржем пружању услуга грађанима: у Беочину и Бачком Петровцу отворене су испостава Филијале Нови Сад, па ће људи из ових места штедети и новац и време јер више неће морати за већину услуга из области пензијско-инвалидског осигурања да путују у Нови Сад.

У обе општине испостава се налазе у зградама локалних домова здравља. У њима ће целе радне недеље радити по два запослена од 8 до 13 часова, али ће грађани бити услужени

На свечаном отварању, и грађани и руководство Бачког Петровца и Беочина изразили су задовољство овим потезом Републичког фонда ПИО. Рецимо, Вла-

димир Туран, председник општине Бачки Петровац, сматра да је урађена права ствар приближавањем службе грађанима којима је и намењена. Директора До-



Владимир Туран, Илија Шакић и Јан Рибовић



Мр Слободан Гамбер контролише рад рачунара

и када се обратe радницима Фонда ван поменуте сатнице. Један запослени, који ради на контроли уплате доприноса и утврђивању стажа за осигуранике, обављаће посао и на терену, док ће други примати пријаве и одјаве својства осигураника, захтеве за остваривање свих права из пензијско-инвалидског осигурања, а издаваће и разне потврде корисницима права у просторијама испостава.

ма здравља Јана Рибовича грађани су већ обавестили да су у испостави предусретљиви и да брзо обављају посао. Задовољна је била и Радмила Јовановић из Кулпина, која није морала по снежном „кијамету“ у Нови Сад ради потврде о мужевљевој пензији.

И у Беочину су били задовољни. Илија Кнежевић, помоћник директора Дома здравља за правна и економска питања, сматра да је добро за мештане што се



Милинко Којовић са првом странком

Беочин

У општини Беочин, која обухвата и девет околних места, настањено је 17.800 људи. Испостава ПИО надлежна је за више од 5.000 осигураника и око 2.700 корисника права. Милинко Којовић, виши сарадник МЕ, радиће и на терену, а мештанка Владислава Блажић, виши референт МЕ, обављаће послове у просторијама испостава.

Бачки Петровац

Општина Бачки Петровац има око 14.700 становника који живе и у насељима Кулпин, Маглић и Гложан. Испостава ПИО у овој општини покрива више од 6.000 осигураника и 2.500 корисника права. Виши сарадник матичне евиденције Андреа Тордаи има прилику да ради у свом месту пребивалишта – Бачком Петровцу, а на пословима вишег референта МЕ ради Мирјана Касалица.

три значајне службе (Дом здравља, испостава РЗЗО-а и Фонда ПИО) налазе на једном месту. Отварању испостава Филијале Нови Сад у овој општини, између осталих, присуствовали су и мр Богдан Цвејић, председник општине Беочин, његов помоћник Никола Вукшић и Сава Свирчевић, покрајински посланик.

Настојању запослених у испоставама да на свечаном отварању све функционише како треба помогли су и мр Слободан Гамбер, директор Сектора ИТ у Дирекцији Покрајинског фонда, Илија Шакић, директор Новосадске филијале, његов помоћник Зоран Бјелица, Милорад Гвозденовић начелник за ПИО, и колеге из Одељења матичне евиденције из Филијале.

М. Мектеровић

ЗАШТО ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ НЕ ПОШТУЈЕ ЗАКОН О ВОЈСЦИ

Чека ли се застаривање

Нерешавање исплате закинутог дела војних пензија нарушава кредибилитет државе, али војним пензионерима остаје само да тужбама покушају да накнаде штету

У прошлом броју „Глас осигураника“ је објавио изјаву представника Министарства за народну одбрану Владе Републике Србије да, у суштини, то министарство нема ништа против исплате заостатака, боље речено закинутог дела пензија војним пензионерима, али да то зависи од Министарства финансија исте Владе Републике Србије. Бриго моја, пређи на другога!

Законом о Влади Србије, који је ступио на снагу 1. јануара 2008. године, на предлог Министарства одбране из система одбране искључени су војни пен-

настале по прописима из пензијског и инвалидског осигурања војних осигураника до ступања на снагу овог закона“.

Ова обавеза владе односи се и на дуг војним пензионерима настао закидањем дела пензија од 1. августа 2004. до 30. новембра 2007. године.

Влада Републике Србије није испоштовала Закон о Војсци Србије и није донела никакву одлуку до 31. марта 2008. године, већ је 9. маја 2008. године донела закључак о формирању радне групе која ће припремити предлог одлуке влади. Колико је познато, на челу ове радне групе био је тадашњи министар за финансије, а садашњи председник владе др Мирко Цветковић. До сада

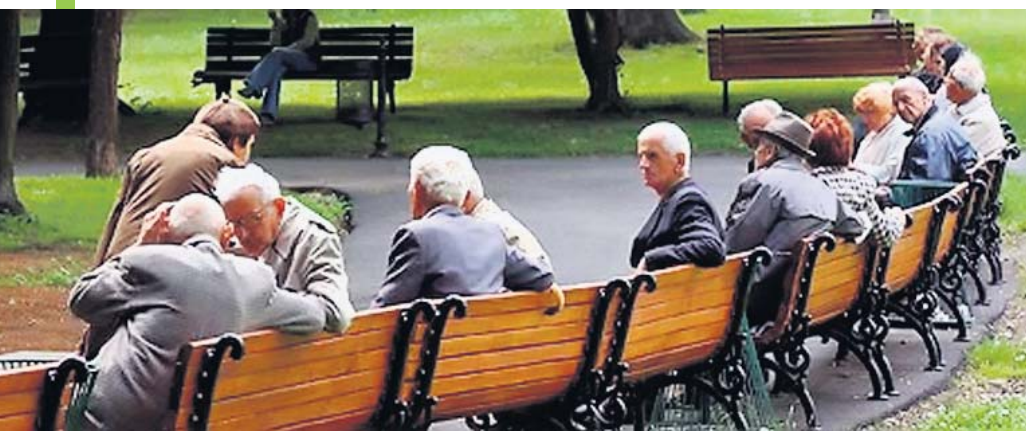
ства одбране и Владе Републике Србије, до краја 2008. године поднео је судовима опште надлежности више од 30.000 тужби за накнаду причињене штете закидањем дела пензије. Парнице пред општинским судовима покренуте су ради спречавања застарелости наплате појединих месечних рата, као и због ризика реалног обезвређивања дуговог износа због инфлације. Јер, застарелост сваког месечног дуга наступа по истеку треће године од дана доспелости. И власт игра на ту карту. Тужени Фонд за социјално осигурање војних осигураника у до сада покренутим парницама већ истиче приговор застарелости, а неки судови умањују досуђене износе за застареле рате дуга. Законска затезна камата (8,5%) већ сада не покрива реални пад вредности досуђене главнице. Судови иначе споро решавају ове захтеве за накнаду штете (процес траје око 18 месеци) па међу војним пензионерима постоји и веровање да су органи власти и правосуђа у дослуху да и на овај начин држава профитира, јер ће део корисника војне пензије у међувремену наплатити потраживања, део ће биолошки нестати, а део ће можда у далекој будућности и добити обезвређени закинути део пензије.

У Удружењу војних пензионера Србије процењују да је свега око четири одсто до сада поднетих тужби позитивно решено, а део и исплаћен, па се поставља реално питање када и како ће држава надокнадити овој групацији КВП закинути део пензије. А штета за државу и њен кредибилитет је немерљива.

Међутим, ваља отворено рећи да треба поднети тужбени захтев за надокнаду штете, јер само на тај начин се државним органима може упутити порука да се не могу играти са највернијим поданицима.

Да овакво понашање власти према корисницима војне пензије није први случај потврђује и прича о тзв. великом дугу, о чему ће бити речи у једном од наредних бројева „Глас осигураника“.

**Мр Михајло Јовановић,
пуковник у пензији**



зионери (који су своје заслужене пензије остваривали по претходном Закону о Војсци Југославије), и тако је више од 50.000 корисника војне пензије (КВП) пребачено у ПИО Србије. Даља судбина КВП зависи од доношења Закона о ПИО Србије. А долге ће бити у вакууму.

Истовремено, одредбом члана 193, став 2. Закона о Војсци Србије обавезана је „Влада Републике Србије да у року од 90 дана од дана ступања на снагу наведеног закона донесе акт којим ће уредити начин, поступак и динамику измирења доспелих, а неизмирених обавеза према корисницима војне пензије, које су

се та (или нека нова) радна група није састала нити је припремила било какву одлуку и поред више иницијатива Фонда за социјално осигурање војних осигураника.

У буџету Републике Србије за 2009. годину није исказан предметни дуг, нити су предвиђена било каква средства за његову исплату. А ради се о око 4,5 милијарде динара овог дуга до 30. новембра 2007. године, који је сада, са каматама, вероватно прешао шест милијарди динара (подсетимо да је ребалансом буџета Републике Србије за 2008. годину више од три милијарде динара пребачено из Министарства одбране у друге сврхе).

Велики број корисника војне пензије, незадовољан понашањем Министар-

У БЕОГРАДСКОЈ АРЕНИ ПОСЕБНА МЕСТА ЗА ОСОБЕ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

Бесплатно и за пратиоца

За сваки концерт 80, а за спортски догађај 160 места, само се треба што пре пријавити електронском поштом да би се добила посебна улазница

У Београдској арени, која постаје поприште све бројнијих спортских надметања и гостовања најпознатијих музичара, постарали су се да и особама с инвалидитетом, слепим и слабовидим, омогуће да присуствују догађајима који се у њој организују.

– Још првобитним пројектом, по коме је Београдска арена почела да се гради пре скоро 20 година, било је предвиђено да постоје посебни улази и посебне погодности, посебни лифтови за особе са одређеним инвалидитетом. На североистоку Арене постоји улаз 107 предвиђен за ове посетиоце, као и паркинг места за њих око тог улаза – каже Јасмина Крстић, задужена за односе с јавношћу у Београдској арени.

Од ње сазнајемо да од улаза 107 постоји добар приступ, без степеница и других препрека, до пространог лифта који директно води на други ниво где су посебна места предвиђена за особе с инвалидитетом и њихове пратиоце. Могуће је повести једног пратиоца који је обавезан да стално буде са инвалидном особом.

Известан број запослених у Арени одређен је да помогне особама са инвалидитетом које први пут долазе у овај објект и да их упути до места. Слепи и слабовиди користе исти улаз и лифт, а затим са пратиоцем одлазе до седишта. За њих су предвиђене столице, док су за телесне инвалиде прилагођена места где могу да бораве у помагалима за кретање.

Пошто Београдска арена прима ограничен број посетилаца, за особе са инвалидитетом резервисано је 80 места за концерте и 160 за спортске догађаје – јер је код концерата капацитет смањен због позорнице у источном делу, док се за спортска надметања користи цела северна Арена.

Да би особе са инвалидитетом могле да присуствују концертима или спортским догађајима, објашњава Јасмина Крстић, треба да пошаљу електронску пријаву на адресу: info@arenabeograd.com

У пријави је потребно навести име и презиме, као и број телефона особе са инвалидитетом и име и презиме пратиоца; наравно, и догађај коме

желе да присуствују. Затим задужени из Арене позивају особу са инвалидитетом и обавештавају је када и где треба да се преузме посебна улазница. Особе са инвалидитетом добијају бесплатну улазницу за себе и пратиоца, коју ће показати на улазу у Арену.

Требало би се јавити најкасније два дана пре концерта или спортског догађаја, али, због ограниченог броја места, препорука је да се особе са инвалидитетом што пре пријаве за концерт или спортски догађај за који су заинтересоване. У ствари, треба се јавити, саветује наша саговорница, чим се сазна за одређени догађај који такву особу интересује, макар и шест месеци унапред, да би се на време обезбедило место. Заинтересовани инвалиди индивидуално се пријављују за жељене концерте и спортске догађаје, али то могу да учине и преко својих удружења. Препорука је да се пријава шаље електронском поштом због евиденције, па би особе са инвалидитетом које немају рачунар ни приступ интернету требало да пронађу неког ко би их пријавио путем и-мејла. У крајњем случају, могу да користе телефон 011/220-2222, каже Јасмина Крстић, поручујући, на крају, да су особе са инвалидитетом добродошле у Београдску арену на сваки програм.

Слободан Станковић



На североистоку наменски улаз и паркинг



АПАТИНУ И ЊЕГОВОМ ПРВОМ ЧОВЕКУ

Спремни за инвеститоре

Робно-транспортни центар, који ће запослити хиљаде радника, најлепша марина на Дунаву и највећи аква-парк на Балкану, а најважнија инвестиција, према речима др Живорада Смиљанића, склањање младих од порока

Док радници широм Србије стрепе за будућност радних места, у Апатину пребројавају оне који ће колико сутра доћи до посла. Захваљујући успешним пројектима и добро организованом администрацији локалне самоуправе, многи инвеститори већ су ту или само што нису, а Апатинци, чија је општина оглашена другопласираном међу „Градовима и општинама будућности“ у 2009, а дугогодишњи председник добио Златну плакету за развој општине, спремно чекају и оне који се још размишљају где да уложе новац.

– Ми смо једна од најспремнијих општина кад је у питању прихватање приватног капитала. Доказали смо да све што је везано за добијање грађевинских дозвола у Апатину могу да добију у најкраћем року, уз припремљену инфраструктуру – каже председник општине др Живорад Смиљанић. – Захваљујући томе, КТЦ из Хрватске инвестирао је око четири стотине милиона динара у велики објекат од око



Елан и у четвртом мандату

20.000 квадрата – тржни центар, бензинска пумпа, ресторан и перионица за возила где је запослено више од 50 људи. Најважније нам је кад се инвестира да се људи запошљавају. Компанија Ковачевић је у зграду „Миленијум“ са 36 станова и 13 локала уложила 210 милиона динара. Наш кошаркаш Ребрача је на обали Дунава направио прелеп ресторан и градску плажу, уложивши 80 милиона динара. У изградњу гасне мреже Србијасгаз је инвестирао 220 милиона динара.

Лукоил је изградио две нове бензинске пумпе, Инстел је уложио у КДС који је прерастао у Мулти-медиа центар. Направили смо кабловску ТВ, брзи интернет, а на реду је видео надзор над целим градом.

Као лекару и Апатинцу, др Смиљанићу је посебно значајан овај последњи подухват:

– Видео надзор нам је изузетно важан због предшколских установа и школа јер је дрога већ ушла у основне школе и треба спречити

дилере у њиховом, за нашу децу погубном, послу.

Ипак, највећа апатинска инвестиција везана је за хиљаду четиристоти километар Дунава, или – Коридор седам:

– Дунав је, кажу, главна улица Европе, и сваки даном ће бити све важнија. Пошто је направљена мрежа Рајна–Мајна и Северно повезано са Црним морем, Коридор седам и Дунав биће значајни у развоју не само Апатина, него и Србије. Више од 3,5 милиона евра уложили смо у најмодернију и најлепшу марину на Дунаву. То су нам и Немци признали. Користили смо савремену, шведску технологију, градећи понтоне од пливајућег бетона, са прикључцима за воду и струју. Прошлог лета, мада марина није завршена, било је око 150 јахта. Ове године очекујемо да ће их бити 300. То је марина са четири сидра – највиши ниво изграђености, што је у рангу хотела са пет звездица – задовољно наставља др Смиљанић. – Завршавамо и путничко

пристаниште на Дунаву, а при крају је и завршетак друге фазе фабрике воде, са биолошким филтерима. Наше учешће било је 2,5 милиона евра, док је из војвођанског Фонда за капитална улагања обезбеђено још пола милиона евра.

За робно-транспортни центар и бесцаринску зону, са савременом луком за контејнерски саобраћај на 110 хектара, треба, према студији изводљивости, обезбедити око 250 милиона евра, али наш саговорник је оптимиста:

– Без обзира на ова кризна времена, то је интересантно страним улагачима – каже. – Јер, ко гради у бесцаринској зони, не плаћа царину на опрему коју доноси, ни ПДВ на објекте које гради. Повољност је и да роба, произведена у Србији уз учешће наше силовине од 51 одсто, може да се извози у Русију без царине. Инвеститори са запада се интересују за нас и да би се овим путем добили великог руског тржишта. Већ увелико радимо на припреми инфраструктуре целог комплекса.

Управо ова инвестиција уједно је и могућност за запошљавање многобројних транзиционих губитника, а и младих стручњака којима локална управа омогућава да заврше приправнички стаж.

– Од 4.500 незапослених, 2.500 су неквалификовани радници. Робно-транспортни центар ће, у врло кратком времену, запослити хиљаде радника, не само из Апати-

на него и из читавог округа. Као подстицај запошљавању направили смо и Блок 61, где смо приватницима дали од две до три хиљаде квадрата на 99 година, уз закуп од једног динара по квадрату. Значи, добијете плац од 2.000 квадрата за 2.000 динара. Општина је урадила комплетну инфраструктуру: путеве, воду, струју и трафостаницу, чиме је сваки од седам пријављених привредника кроз инфраструктуру добио 40.000 евра. Услов је да у својим фирмама, које већ постоје и раде на другом локацијам, запосле 250 људи. Уговори с њима су чврсти, са тачним роковима. Ко их не буде поштовао, мораће да врати плац – изричит је први Апатинац. – Стипендирамо и 266 студената, а онима који заврше више школе и факултете општина уплаћује приправнички стаж. Многи од стотину и нешто приправника тако су се запослили за стално, а остали су, ето, одрадили то по закону, па су и њима порасле шансе за посао.

Апатин је и град спорта младих:

– Као родитељ, и као лекар, желео сам да децу склонимо са улице и од порока, и усмеримо их у спорт. Изградили смо вишенаменске спортске сале у Сонти и Пригревици, а ускоро ће се градити и у Купусини, док је Апатин, уз постојеће сале у средњим школама, добио Дом спорта. Јединствени смо у Србији – општина плаћа све за 48 спортских клубова који се



Аква-парк

такмиче у било ком рангу: опрему, тренере и службена лица, путне трошкове, осигурање... Е, то је права инвестиција! Спортске сале су постале центри окупљања младих, јер тамо велики део деце тренира, а још већи гледа своје другаре, па су сви ту, а не у кафићима.

Житељи Апатина годинама плаћају самодопринос. Део тих средстава – по 500 евра „заради“ свака прворођена беба, али и сваки Апатинац буде достојанствено испраћен на вечни починак. Од тог новца асфалтирају се улице, гради водовод и канализација и решавају други проблеми, тако да је Апатин међу инфраструктурно најопремљенијим општинама у Србији.

– Имамо врло добар буџет из кога извлачимо максимум добробити за наше житеље: Пивара је највећи порески обвезник у Србији, Пољопривредни комбинат, мада преполовљен, још добро ради; ту је и Фабрика силикатне опреме, као и Бродоградилште, и још око 2.000 радњи, малих и средњих предузећа. За четири године средили смо главну улицу. Сад треба да направимо трг Николе Тесле, пошто је Апатин, после Чикага, највећи лички град. Поносимо се Теслом, и посветићемо му трг испред Дома културе, са његовом скулптуром и две фонтане – најљује др Смиљанић.

А гради се и у Бањи Јунаковић – савремена осмостазна куглана и аква-парк, највећи на Балкану.

– Десетак базена ћемо, кад све планирано из-

градимо, реконструисати. Градићемо објекат грађевинске вредности 7,5 милиона евра, са шест затворених базена у приземљу и два на спрату, укључујући и комплетан велнес програм. Биће ту и отворени базени у које ће се и зими излазити из затворених. Кад све за-

Ко ближе...

Увек првенствено лекар, мада с много задужења и функција и већ четвртим мандатом на челу општине, др Смиљанић објашњава откуд толике године у политици:

– Политиком сам се бавио узгред јер сам брзо схватио да ако хоћете да градите у свом граду, поготово да инвестирате у здравство, треба бити у политици, ближе изворима средстава, јер лакше долазите до њих. Постоје многобројни фондови за развој, али, да бисте та средства добили, увек морате бити спремни да их прихватите – морате имати готове пројекте, које Апатин увек има. Тако смо и добијали знатна средства.

вршимо, наша купалишна сезона неће ни престајати – уверен је наш саговорник. – Природа нам је подарила воду топлу 54 степена, па нећемо много трошити енергију ни новац. Тениски терени, спортски комплекс, велики паркинг и пратећи садржаји употпуниће туристичку понуду. Бања ће, уз медицинске, добити много садржаја за одмор и опуштање гостију.

Ика Митровић



Пивара



ПРАВИЛНА ИСХРАНА ЧУВА ЗДРАВЉЕ

Улазница за ДУГОВЕЧНОСТ

Намирнице које свакодневно уносимо у великој мери одређују како ћемо и колико живети

Количина, квалитет и разноврсност хране на тањиру, поред физичке активности, одређују нашу здравствену карту и дужину живота.

О исхрани посебно треба да поведу рачуна особе које се више не налазе у цвету младости и које су већ почеле да троше пету деценију. Премда се за почетак зрелости узима 21. година, зрело доба, према мишљењу медицинских зналаца, рачуна се од 40. године живота и траје до 64, поодмакло доба наступа са 65 и завршава се са 74, од 75 до 90 година је старачко доба, док се у дуговечне људе уписују сви они који су прославили 90. рођендан.

Многобројне физиолошке и патолошке промене у позним годинама у тесној спреси с исхраном.

– Људи у зрелим годинама обично кубуре с вишком килограма, док се у поодмакло доба приближавају нормалној тежини. Али кад „прегазе“ 90 година долази до појаве синдрома калориско-протеинског дефицита и авитаминозе, почињу да губе и апетит и килограме. Оптимални унос хранљивих материја требало би старим људима да обезбеди продужетак живота у добром здрављу. Неправилна исхрана игра значајну улогу у оболевању и умирању. Ризик од морталитета знатно увећавају и већа варирања у телесној тежини старе особе.

Малнутриција (неравнотежа уноса енергије, протеина и других хранљивих материја, која неретко исходи потхрањеношћу), гојазност, хиперлипидемија, дефицит гвожђа и фолата најзначајнији су нутритивни проблеми у популацији старих – каже прим. мр сц. др Татјана Коић, из Дома здравља „Врачар“, која се бави утицајем исхране на здравље временских људи.

Према речима др Коић, сваки човек је прича за себе па стога мора да сачини властити јеловник, према сопственим годинама и здравственом билтену, пошто позно доба увек са собом носи и понеку хроничну болест. У сваком случају, валао би се држати позна-



Др Татјана Коић

тих правила: јести мање, а чешће, што више поврћа и воћа, немасно месо и пити доста воде.

– Пожељно је сваког дана уносити разноврсну храну, претежно биљног порекла. У том случају је узимање витамина сувишно. Потребно је јести различите врсте житарица (по могућности интегралних) или кромпир (више пута у току дана). Комбиноване с поврћем и воћем, ове намирнице спречавају опстипацију, појаву хемороида и других болести цревног тракта. Уношењем најмање 400 грама свежег воћа и поврћа богатог антиоксидансима у току дана, ствара се брана настанку кардиоваскуларних и малигних обољења. Млеко и млечни производи (јогурт, кефир, сир) одличан су извор беланчевина и калцијума, неопходног за стање костију и ћелијски метаболизам – напомиње саговорница.

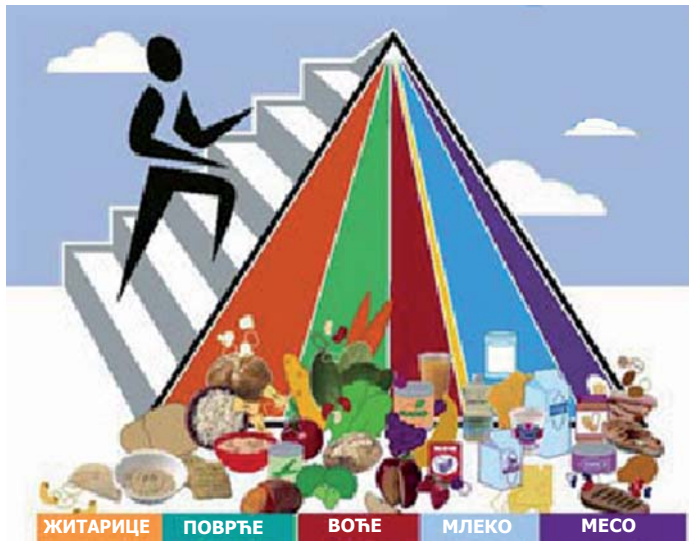
Шта је гликемијски индекс

Један од појмова с којима се све чешће сусрећемо у саветима о здравој исхрани јесте – гликемијски индекс. У питању је мера која означава колико се шећера у крви створи приликом варења одређених намирница, а самим тим и која се количина хормона инсулина, последично, излучује у крв. Наиме, после сваког obroка у крвотоку се подиже концентрација глукозе која се нормализује лучењем инсулина (гликемијски одговор). А пошто су угљени хидрати из хране различити по саставу, они самим тим узрокују и различите гликемијске одговоре, зависно од врсте и „зрелости“ намирница, начина њихове припреме или степена прерађености. На основу тога може да се сачини приближна табела намирница с вредностима гликемијског износа (што је он виши, то значи да ће оброк са таквом храном условити бржи и већи пораст концентрације шећера у крви). Рецимо, гликемијски индекс јечма је 22, пшенице 41, хељде 55, кукуруза 56, неглазираног пиринча 59, а глазираног 98, кукурузног брашна 71, кукурузних мекиња 75, чипса, грисина и смокија 87, црног хлеба 51, белог хлеба и пецива 72, раженог – 52, качамака, од жутог брашна 40, а од белог 68, крофне 78, а пите 57; трешње и вишње имају гликемијски индекс 22, шљиве и јагоде 32, крушке 36, јабуке 38, брескве и поморанце 43, кајсије 57, банане 62, диње 64 и лубенице 72; од поврћа најнижи GI има кикирики, 14, већина између 30 и 40, цвекла 66, инстант кромпир пире 72 (зато једите барени или у љусци печен кромпир са GI 38), шаргарепа 73, а пашканат – 101.

Дневно треба унети најмање око 800 милиграма калцијума, односно попити две чаше обраног млека или производа од соје. На јеловнику је неопходно да се нађе и месо, најбоље посно, али риба свакако. Да би се предупредио рак дебелог црева, дневно не треба појести више од 80 грама црвеног меса. Важно је контролисати и масти које уносимо, максимално до 30 одсто дневног уноса, а савет је да се животињска маст замени биљним, хладно цеђеним уљима.

– Најпожељније је храну припремати у води и на пари, за столом избегавати досољавање (једна кашичица соли дневна доза), и опредељивати се увек за ону храну која садржи мање шећера. Два алкохолна пића дневно су оптимална мера, пошто превише малигана доводи до оштећења мозга, јетре, срца, органа за варење, панкреаса и нерава. Дан не сме да прође без осам чаша воде – објашњава за „Глас осигураника“ др Татјана Коић.

Како године одмичу, саопштава она, све је очигледно потхрањеност старих



резерве организма. Узрок су неизбежне промене у телу, хроничне болести, психосо-

ца. Неретко се догађа да старије особе потпуно заборава да треба да једу и да

Психичке промене у старењу

Стручњаци потврђују да се током старења мењају психичке особине људи, па и о томе треба водити рачуна:

- фокус интересовања помера се од околине ка себи;
- склоност окретању унутрашњем свету, емоционалне везе са околином слабе;
- задовољавање сопствених потреба постаје преокупација старих људи;
- превладава склоност депресији, апатији, емоционалним кризама, несаницама.

цијални проблеми и утицај лекова, смањен апетит и губљење укуса хране, те-

пију воду, стога не би било лоше да о томе њихови укућани поведу мало више рачуна. Код потхрањених особа које су, рецимо, примљене на болничко лечење много чешће се јављају компликације саме болести и инфекције, а у 44 одсто случајева лечење се завршава смрћу, док је морталитет старих с нормалном тежином много нижи – осам одсто.

– С обзиром на то да се број остарелих особа у свету непрестано повећава и да ће их 2025. бити једна милијарда, медицина овој категорији становништва поклања велику пажњу, а проблем исхране старих има пресудну улогу. На дуговечност, на коју умногостру утиче наш јеловник, потребно је гледати као на повластицу која је разлог за задовољство, а не бремене које треба носити – истиче др Коић.

Татјана Кршић

Мање новца за лекове

Од 18. фебруара 2009, за многе лекове укинута је процентуално учешће које је пацијенте лане коштало више од 470 милиона динара. Сада без процентуалне партиципације до 75 одсто могу да се добију, на пример, одређени антипсихотици („рисполепт“ и „лепонекс“), затим лекови за терапију епилепсије („ламиктал“), против масноће у крви („липанор“), за дијабетес („глукофаж“), остеопорозу („ролантрол“), лечење срчане слабости („дилатренд“)… Сви они издају се у апотекама о трошку Републичког завода за здравствено осигурање, а пацијенти једино плаћају партиципацију од 40 динара (уколико и ње нису ослобођени). Убудуће се неће доплаћивати ни за „бенседин“, „седабенз“, „лоразепам“, „лијазепам“, „ксалол“, а ни за „левотироксин“ за лечење штитне жлезде.

За одређене медикаменте с листе А-1 умањена је процентуална партиципација. Тако је учешће за „имигран“, лек против мигрене, смањено са 50 на 25 одсто, за антипсихотик „сертралин“



са 25 на 10, а код „мирапечина“ и „рекипа“ за лечење Паркинсонове болести са 50 на 30 процената.

Ове измене треба да омогуће пацијентима да лакше дођу до потребних лекова којих су раније, због беспарице, знали и да се одричу, без обзира на последице по здравље.

Т. К.



људи. Долази до повећане разградње ткивних протеина и смањења протеинске

шкоће са зубима, немоћ за справљање оброка и проблем набављања намирни-

Не мучите желудац



Многи старији људи имају неко обољење и било би корисно по њихово здравље и џеп да неке намирнице уопште не користе или да то чине веома ретко. Примера ради, конзервисано и димљено месо, масни и преврели сиреви (качкавал, ементалер..) спадају у скупље производе и штетни су за људе који имају дијабетес, висок крвни притисак или повишени холестерол. Оболели од дијабетеса или са повишеним холестеролом не треба да користе ни пуномасно млеко и јогурт. Ко пати од гастритиса не треба да једе месо припремљено на роштиљу, затим изнутрице, као ни масно, поховано, димљено и конзервисано месо. Не кажем да због мале пензије треба јести само поврће барено на води, али уместо скупог жутог тврдог сира, на пример, може се појести мало младог сира или уместо поховане шницле од 200 грама – 50 грама бареног или печеног меса, а још боље рибе.

Намирнице треба што чешће јести у свежем стању јер ће се тако максимално искористити састојци који се уништавају приликом кувања, печења или пржења. Ако се поврће кува, то треба чинити у поклопљеној посуди јер ће се тако брже скувати (уштеда енергије) и истовремено више сачувати корисни састојци који би с паром нестали у ваздуху. Ако желудац не подноси, на пример, опне пасуља, грашка или сочива, опне неће нестати прекувавањем, боље је такве намирнице миксером или на други начин уситнити.

Наизглед јефтино, може бити скупље. Како? Кромпир није скупа намирница, али ако се увек љушти па се с љуском скине и по 2-3 милиметра белог дела, одбациће се знатан

део витамина и минерала који су концентрисани управо испод коре. Због тога је корисније да се кромпир обари тек толико да може да се прстима скине кожа, па да се настави са припремом јела.

Према старим рецептима, јела обавезно морају да се запрже: на масноћи се пропржи ситно сецкана главица црног лука да пожути или чак потамни, дода се бело брашно и онда, уз мешање, пржи док не добије светло браон или тамнију боју, како ко воли, дода се мало хладне воде да се добије густ сос, па се дода јелу при крају кувања. Није баш најбоље поређење, али ако је нешто тешко исећи тупим ножем, како је тек желуцу кад мора да вари упржено брашно, па зашто га мучити? Кашика-две брашна (зависно од количине јела), пожељно интегрално, размути се у мало хладне воде и сипа у јело 5-10 минута пре завршетка кувања – добиће се потребна густина сока, а желудац неће да се мучи. Црни лук је свакако користан, али не мора да се пржи, довољно је да се ситно исецкан кува са другим намирницама, јело ће бити укусно, а желуцу лакше.

Јела од свежег поврћа и меса могу се припремити за више оброка, па кад се готово јело охлади распореди се у одговарајуће посуде и замрзне. Тако се штеди време и новац за утрошену енергију. Међутим, ако се за припрему користи замрзнуто поврће, месо или риба, јело се не сме замрзавати. Наравно, коме одговара, може исто јело јести два дана узастопно, и то је такође извесна уштеда. Међутим, за сутрадан не треба остављати јела од спанаћа или печурки јер се развијају хемијски процеси штетни по људско здравље.

Јела од роткве

Ротква побољшава варење, чисти крвне судове, снижава лош холестерол, има само 29 калорија у 100 г, богата је витаминима, минералима, нарочито калијумом, па је треба користити што чешће и на што више начина.

Две-три кашике рендане роткве могу се додати у чорбе или варива од мешаног поврћа. Ко ме смета опор укус роткве, треба да је наренда, благо посолити па након 10 минута прстима притисне и одбаци део сока.

Најлакше је рендану роткву само прелити сирћетом и уљем и салата је готова. Може јој се додати мало млевеног кима. Или, помешати исту количину рендане роткве и рендане јабуке и/или шаргарепе, а уместо сирћета и уља прелити јогуртом. У ту салату може се додати мало бареног пиринча, сецкано тврдо кувано јаје и бибер и ручак је готов а ствар је маште да се направе и друге комбинације.



Густа чорба или вариво са месом

У 1,5 л вруће воде стави се 300 г меса исеченог на парчиће (јунеће, пилеће...). После пола сата кувања дода се по 300 г исецканог кромпира и купуса (слатки или кисели), 500 г рендане роткве, шаргарепа исечена на колутове, ситно сецкана главица црног лука и два чена белог лука и кува док све не омекша. На крају, сипати мало бибера, на врх ножа соли и кашику-две неутралне павлаке.



Како да један лекар министарка правде, која је добро изучила законе ове земље, није знала да греша примајући две добре државне плате

ПРИЧАЛА МИ МОЈА БАКА

Родна равноправност

Наши познати политичари, дете моје, најављују да ће ова економска криза за Србију трајати најмање до 2011. године, а могуће и дуже. Можда јој се термин баш поклопи са 2012. у којој ће, према тумачењима разних видовњака и пророка, бити смак света. Не, не, немој, чедо моје, да мислиш да сам ја сујеверна па сам почела да верујем у пророке. Ја и даље гледам у државу, законе, власт и политичаре, али ми се чини да се наши посланици, министри, чланови владе и важних органа понашају као омађијани, или под хипнозом, под утицајем неких нечастивих сила које их терају да говоре и раде оно што им не би приличило при здравој памети. После се углавном и не сећају тог периода, ни шта су рекли, ни учинили, и сматрају да је непристојно кад их народ на то подсећа.

Воле да их преносе

Али не мора народ ништа да каже, чедо моје, говоре они једни другима свашта – да су страшило и дрипац на пример, бацају клетве ови на оне, а недавно се и туку у Скупштини. Одрасли људи, као раде државни посао, а гледају ко ће више да ушићари за себе и своје. Плату би, али много мању од ове коју сад вуку, можда и зарадили као глумци у блутавој ТВ серији, пошто баш воле кад их директно преносе.

Е, нагледали смо се, вала, њиховог рада уживо, а да се за неколико дана нису ни примакли дискусији о пословнику, нити каквом договору и раду. О новцу који се троши за њихов нерад, о оним гомилама прописа које не доносе, а услов су за пријем у европско

друштво, нека мисли неко други. Ту се не пита ни народ, а камоли једна сеоска баба! Боље да диванимо о сељачким питањима!

Сељак више не може, чедо моје, да одлучи ни чиме да се бави. Како се који министар од пољопривреде промени, тера по своме. Видиш ово с млеком: људи подигли фарме на кредит, купили добре краве, скупе апарате и сву опрему за улазак у Европу; рачунали су да ће предавати млеко, враћати кредит и живети од тога. Кад оно, прошли министар дао увоз млека у праху, и сад сељачко свеже млеко не треба. Млекар, које имају монопол, дају произвођачу 20 динара за литар правог млека, изваде му душу правећи разне производе, а потрошач купује ту разводњену литру за 70-80 динара. И наврх свега, неће ни да откупљују млеко!

Не знам да ли ће оно државно тело прогласити да је неко заузео монопол. Јавиће ми сигурно кум Стева, пошто он то све прати – и кад је донет буџет, и кад ће бити ребаланс, и зашто се још од 2002. године не ради ревизија завршног рачуна државе. Скупштина Србије није од тада ни разматрала ни усвојила ниједан финансијски извештај о државном буџету.

Још су 2005. године законом одредили формирање државне ревизорске институције, а основали је 2007. Али, од сиљних владиних агенција, државних секретара, министарстава и других чиновника, није се нашло канцеларија за ревизоре. Тек су нешто почели да раде прошле године, а ако их пусте да наставе, можда ћемо сазнати у чије су џепове отишле и друге паре из буџета.

Видела си, љуби те баба, да новинари мало-мало па открију српске богаташе с народне грбаче. Најновије су ове наше из правне области – министарка и једна од врховних судија, које су рад у Републичкој изборној комисији баш лепо наплатиле, као и остали из тог друштва, не размишљајући о сукобу интереса.

Заузети и необавештени

О том се сукобу стално прича, али се слабо читају прописи. Људи су неупућени у те правне заврзламе. Како, на пример, да један лекар правилно протумачи да је у сукобу интереса кад министарка правде, која је сигурно годинама изучавала право и познаје законе ове државе, није ни знала да греша примајући две добре државне плате. Или ова друга, судија Врховног суда, која се исписала из те комисије али неће да врати тих два и нешто милиона динара, сигурно од даноноћног посла око избора није ни стигла да мисли о томе, мада је изјавила да је заправо била необавештена.

Било како било, врхунске правнице отвориле су пут активном учешћу жена у овом, до сада углавном резервисаном за мушкарце, безобзирном узимању народних пара. Или, како то кажу Европејци, пара пореских обвезника.

Унука Ика



У СЛОВЕНИЈИ ЗАСАД САМО ПОВИШИЦА ИЗВЕСНА

Пензије више 2,9 одсто

Званичници упозоравају синдикате да је брз раст зарада и пензија, које се с њима усклађују, дугорочно неодржив, али је „модернизација пензијског система“ још на дугом штапу

Иако о кризи и њеним последицама увелико причају и Европејци на северу некадашње Југославије, пензије у Словенији, и иначе највише међу бившим ју-републикама, ускладиће се управо онако како је то законом предвиђено: Савет Завода за ПИЗ (покојнинско ин инвалидско заваровање) донео је одлуку да се већина пензија у фебруару повећа за 2,9 одсто, мањи део и за 3,5 одсто, а пензионери ће ову повишицу добити уназад, од 1. јануара.

За исти проценат биће повећани и заштитни додаци, који се у Словенији још исплаћују за најниже пензије.

Пензије у дежели се, по закону, усклађују фебруара и новембра према расту просечне бруто плате. Лањска просечна бруто зарада у Словенији је, према

подацима статистичког завода, износила 1.391,43 евра и номинално је за 8,3 одсто била виша од оне из 2007. године; пензије су лањског фебруара порасле 3,2 одсто (мањи део, међу којима и примања пензионисаних током 2007, за 3,8 процената), а новембра још за 4,6 постотака, а сада је остало да порасту за поменутих 2,9 процената.

Ипак, ни у Словенији нису имуни на свеопшту инфекцију: већ крајем прошле године само је оштро супротстављање синдиката и пензионера спречило да се послодавцима олакша криза снижавањем доприноса за пензијско и инвалидско осигурање – помињано смањење од пет процената, израчунали су знаци, донело би 650 милиона евра мањка и заправо би значило уништење пензијске благајне, тврдили су.

Али, онда су и из Европе упозорили да би требало реформисати пензијски систем и тржиште рада с циљем да се повећа стопа запослености старијих рад-

ника и поправи дугорочна одрживост јавних финансија. Домаћи званичници, пак, јавно су упозорили синдикате да ће морати да почну да разумеју размере проблема с којим се држава суочава: велики проблем Словеније, рекао је један од министара, јесте брз раст плата у јавном сектору, што повлачи висок раст пензија које се у садашњем систему усклађују са растом плата, а такав темпо привреда и јавне финансије – просто неће моћи да издрже (звучи познато, зар не).

За разлику од искуства Србије, у Словенији су се и угледни економисти успротивили снижавању пензијског доприноса „јер би то у року од 40 година довело до 20 одсто нижих пензија, а систем који се темељи на стеченим правима преобликовало у систем пензија као социјалне помоћи“.

Али, будућност ни у Словенији не навија за сутрашње пензионере. Влада је већ објавила да припрема пројекци-

Старосне 65,3 одсто зараде

Просечна прошлогодишња пензија у Словенији, према подацима ЗПИЗ-а, била је 530 евра, односно 59,9 одсто просечне зараде (884 евра); старосне пензије просечно су износиле 577,50 евра, тј. 65,3 одсто просечне зараде.

У новембру 2008. пензије је примало 555.000 корисника (347.000 старосних, 93.000 инвалидских, 61.000 породичних, пољопривредних, војних...), било је 910.000 запослених осигураника, а однос пензионера и осигураника 1:1,62.

Просечна нето пензија за новембар износила је 794 евра; најнижа пензија за пензионисане са 15 година ста-

жа била је, у просеку, 181 евро, пољопривредна 220, просечна нето старосна 863, а највиша исплаћена пензија за тај месец 2.794 евра.

Безмало 17.000 врешних Словенаца примала је државну пензију у износу од 172 евра, а нешто више од 14.000 (2,7 одсто укупног броја пензионера) примило је за новембар више од 1.800 евра.

Прошлогодишњи расходи ЗПИЗ-а планирани су на 4,4 милијарде евра, од којих се 71,4 одсто очекивало од уплате доприноса, а остало из државног буџета и осталих прихода.

ју јавних издатака условљену последицама старења становништва. Процене су, наиме, да ће се до 2060. године број старијих од 60 година удвостручити, а број оних с више од 80 година – четворостручити. С друге стране, људи узроста од 15 до 59 година биће скоро пола милиона малобројнији; следствено томе, број пензионера са садашњих 532.000 повећаће се на 730.000, а број запослених са 910.000 смањеће се на 620.000.

Укупни издаци за пензије, са садашњих око 10, повећаће се на скоро 20 процената БДП-а. Учинак старења становништва показује се, додуше, већ до 2020. године, али ће његове последице бити ублажене повећаном продуктивношћу и повећањем разлике између просечне плате и просечне пензије. Наиме, процене су да ће просечна пензија, са садашњих 59,9 одсто, до 2030. године пасти на 55,5 процената просечне зараде. Али, смањење раста БДП-а повећа-

Неравноправни запослени

До 1996. године запослени и послодавци у Словенији плаћали су по 15,5 одсто доприноса за ПИО, а онда је допринос који плаћају послодавци знатно снижен – на 8,85 процената, после чега је државни буџет морао да дотира пензијску касу. По подацима словеначког синдиката, у ЕУ само пет држава има систем у коме запослени уплаћују допринос по вишој стопи од послодавца: уз Словенију, такав је случај још само у Данској, Луксембургу, Холандији и Пољској.

ло би удео издвајања за пензије, чији би трошак порастао и због мање деце и дуже животне доби. То би се донекле „пеглало“ вишом продуктивношћу, дужим радом и имиграцијом, али би, истовремено, расли и издаци за здравство – са садашњих 7,1 одсто до 2060. године порасли би на 13,1 проценат БДП-а.

А тада би, процењују у Словенији, за исплату пензија морало да се посегне у Кад – Капиталско друштво које представља „демографски резервни фонд“ и да се више рачуна на додатно пензијско осигурање. Средства Када, која су 2007. представљала седам процената, до 2060. увећаће се на скоро 15 одсто БДП-а, а наменска штедња у оквиру додатног пензијског осигурања, сада у висини 3,6 одсто, до 2030. нараста би на 18, а 2060. чак на 27 одсто БДП-а.

Било како било, из ресорних министарстава најављују да ће ове године основати радну групу која ће припремити модернизацију пензијског система. О мерама је, кажу, прерано говорити, али је основно да се направи пензијски систем одржив на дужи рок. Раднике, веле, треба подстицати да раде што дуже, а послодавце да желе да их задрже и онда када они остаре.

Славица Чедић

Стогодишњи преварант

Кинез Жу Жипинг, који је недавно прославио 99. рођендан, постао је најстарији оптуженик у историји правосудја у Пекингу.

Суђено му је зато што је од једног Американца преваром узео око 110.000 долара. Жу је био гувернер једне кинеске провинције пре комунистичке револуције 1949. године.

Према наводима локалне штампе, тврдио је да има добре везе са садашњим челницима државе и да би могао да помогне да се у Америци одмрзну фондови некадашње националистичке владе, који су блокирани већ шездесет година.

У разводу, деоба и пензије

Једна утицајна норвешка партија предложила је да се измена закона супружници обавезу да приликом развода, осим имовине, деле и – пензију.

То су образложили чињеницом да су многобројне жене, посебно домаћице, након раскида брака једва успевају да преживе. Оне су већи део времена проводиле у кући, старале се о деци и тек повремено радиле јер су им мужеве били презаузети послом, а после развода бивале суочене с бедом, док су њихови супружници прима-ли нема-

се и пензије деле након пуцања брака упозоравали су да би то лоше утицало на људе, пошто би једни и мимо воље остајали у браку, а други би га напуштали процењујући да им се то и те како исплати.

Досадашња расправа већ је исходила бар једним резултатом – јавност је почела да обраћа пажњу на чињеницу да је све више развода код старих брачних парова. Дебата се шири на целу западну Европу, једино се у Србији о томе и даље ћути.



ле
пен-
зије.

Осим
што није
праведно,
сматра ова пар-
тија, то постаје
све озбиљнији со-
цијални феномен.

Расправа о овој иде-
ји на северу се прилич-
но захуктала. Нико није
имао ништа против да се
помогне разведеним жена-
ма, али није било заједничког
решења како да се то учини.
Противници предлога да

ДОНАЦИЈА ЦРВЕНОГ КРСТА ШТАЈЕРСКЕ СВРЉИГУ

Отворен прихватни центар



Привремено станиште за невољнике



Вернер Лист и домаћини из Црвеног крста



У Сврљигу је недавно отворен прихватни центар за одређене категорије лица који је изградила Општинска организација Црвеног крста средствима из донација аустријског Црвеног крста из Штајерске.

Поред неколико соба за прихват лица до њиховог одговарајућег збрињавања, у склопу објекта, вредног око

70.000 евра, изграђена је и кухиња сврљишке организације Црвеног крста.

Свечано предајући на употребу овај објекат, председник Црвеног крста Штајерске др Вернер Лист нагласио је да су средства дошла у право време и у праве руке. Задовољан, како је рекао, активношћу сврљишке организације Црвеног крста и реализаци-

јом овог пројекта, др Лист дао је и личну донацију од 1.000 евра за куповину додатне опреме за прихватни центар у Сврљигу.

Стеван Стојановић, секретар ЦК Сврљига, подсетио је да општина Сврљиг има изузетно старачко становништво које се, по просеку година, сврстава међу најстарије у Европи.

Свечаности у Сврљигу, поред представника Црвеног крста Штајерске и Аустрије, присуствовали су и представници Црвеног крста Србије. Весна Миленовић, секретар ЦК Србије, истакла је да Општинска организација Црвеног крста Сврљига спада у ред најагилнијих у Србији.

Д. Петковић

Помоћ породици Миливојевић

Расим Љајић, министар за рад и социјалну политику у Влади Србије, боравећи у општини Сврљиг посетио је и осмочлану породицу Миливојевић, Лидију и Сашу са шесторо деце, у приградском селу Нишевац. У име Министарства, поклонио им је шпорет и другу белу технику, а од представника општине Сврљиг, Центра за социјални рад и Нишавског управног округа затражио је да се нађе могућност за запослење једног члана ове породице која на ивици егзистенције обитава само уз социјалну помоћ.

Министар Љајић је изразио спремност да се



Министар Љајић са најмлађим укућанима

помогне у опремању новосаграђеног прихватног центра и народне кухиње, обезбеђењем доставних во-

зила за допремање хране старачким домаћинствима на подручју ове разуђене општине.

– Треба да конкуришете за средства за изградњу геронтолошког центра у Сврљигу и пројекте геронто-домаћица јер вам је то неопходно, будући да имате много старих људи, нарочито на сеоском подручју – нагласио је министар Љајић.

Према последњем попису, више од 40 одсто становништва у сврљишкој општини је старије од 60 година, а највећи број старих смештен је у домове у суседном Нишу и Књажевцу, где су ове установе одавно попуниле капацитете.

Д. П.



У ИРИГУ ОТВОРЕНИ НАЈСАВРЕМЕНИЈИ СТАКЛЕНИЦИ НА БАЛКАНУ

Сремски расад за Европу

Посао за 105 радника, први уговор са Аустријанцима за четири милиона расада целера, а планирани годишњи бруто приход милион евра

Стакленици компаније „Grow Rasad“ за производњу расада поврћа, најмодернији на Балкану, свечано су отворени 14. фебруара у присуству угледних званица, а три дана касније организовано је њихово представљање и за неколико стотина произвођача са подручја Србије. Стакленици површине 13.000 квадратних метара налазе се на парцели у иришком атару, крај пута између Ирига и Руме, а компанија је настала удруживањем српског



Дипл. инж. Милутин Карас и холандског капитала, опреме и знања. „Grow Rasad“ ће запослити 105 радника,

па је тим поводом Покрајински секретаријат за науку и технолошки развој издвојио овој фирми 35 милиона динара за отварање нових радних места.

– Планирамо да 80 одсто производње продамо на иностраном тржишту – најављује дипл. инж. Милутин Карас, један од инвеститора. – Први посао – испорука четири милиона расада целера склопљен је са Аустријанцима, а планирани годишњи бруто приход са 13.000 квадратних метара је милион евра.

Циљ „Grow Rasada“ је проширење стакленичке производње на 60.000 квадратних метара. Процесом производње управља тим младих стручњака, од којих су многи били на усавршавању у Холандији.

– У Европи постоје још само у Холандији и Немачкој овако савремени стакленици где је све компјутеризовано и са даљинским системом управљања



Мр Анђелко Мишковић

– истакао је на отварању мр Анђелко Мишковић са Пољопривредног факултета у Новом Саду. – Већ су засејани салата, парадајз, паприка, целер и купус, а годишњи потенцијал стакленика је двадесет милиона биљака расада поврћа.

Допринос почетку рада најсавременијих стакленика на Балкану за производњу расада дало је и Министарство за пољопривреду, шумарство и водопривреду са 60.000 евра.

Г. Вукашиновић





Радиша, Дејан и Смиља

У ЈАДРАНСКОЈ ЛЕШНИЦИ
КОД ЛОЗНИЦЕ

Доброта у наслеђе

Скоро четири деценије хранитељи негују незбринуту децу, а многа од њих стасала су до својих породица у којима сада они брину о туђим малишанима

У Вуковом крају, Јадру, веома је развијено хранитељство. У том веома важном и друштвено признатом послу предњачи Јадранска Лешница.

Уплата пензијског стажа

У Јадранској Лешници, где је и почело хранитељство у лозничкој општини, лане је било 25 од укупно 45 хранитељских породица у Лозници. Досад је у оваквим породицама одгајено више од 300 младића и девојака. Носиоцима хранитељских породица ресорно министарство даје месечну надокнаду за смештај деце и уплаћује им доприносе за пензијско и здравствено осигурање.

То, али и остала села остварила су веома добру сарадњу са Центром за социјални рад у Лозници. Користи су обостране, али важније од тога је да напуштена или остављена деца имају породице које брину о њима.

Међу првим хранитељским породицама у Јадранској Лешници било је домаћинство Загорке и Милорада Новаковића, а сада Смиља Чотрић, једна од њихових штићеница, наставља традицију.

– Сада смо супруг Радиша и ја хранитељи. Кућа Загорке и Милорада Новаковића, где сам одгајена, била је мој дом и мог четири године млађег брата Милана. Радиша и ја имамо троје деце, али са нама је и Дејан, родом из Шапца, кога је мајка оставила код бабе, а потом се нашао у Дому за остављену децу у Београду. Дејан је диван дечак и веома је послушан – прича Смиља.

– Мени је лепо код маме Смиље и тате Радише. Не одвајају ме од њихове деце. Драго ми је да могу да их ословим као родитеље. Баба која је бринула о мени била је стара и више није могла да ме гледа. Знам, није јој било лако – прича Дејан који је примеран ученик трећег разреда основне школе у Јадранској Лешници.

Смиља нам рече да је Дејан врло комуникативан, добро се слаже са њеном децом Бранком, Богданом и Дарком, које сматра браћом и сестрама, има доста другова, али се више дружи са девојчицама.

– Ако је у кући, зна се, прво ће савладати градиво и урадити домаће задатке, а онда воли да гледа цртаће на ТВ, а не пропушта ни један пренос утакмице, без обзира на то да ли се ради о фудбалу, или кошарци – прича Смиља којој није тешко да устане у освит зоре да припреми до ручак, умеси и испече хлеб, опере, испегла... али има времена и да помази Дејана и прича му какав треба да буде.

Зна Смиља, и из свог искуства, шта значи бити хранилац и како се треба понашати према тој деци која су остављена или запуштена од родитеља. Поред Дејана, могли би да приме још двоје, троје деце. Смиља је захвална хранитељској породици у којој је одрасла и из чије куће се удала за Радишу.

А Радиша је прави домаћин. Сада се припрема за сетву, пролеће је на прагу. То мало земље што имају морају добро да обраде да би имали довољно хране, макар кромпира, пасуља, бораније, лука...

Миодраг Неговановић

СУБОТИЧАНИ У ПЕЧУЈУ

Сарадњом до европских фондова

Делегација Геронтолошког центра из Суботице била је, почетком фебруара, у мађарском граду Печују.

Предвођени директором мр Ненадом Иванишевићем, у дводневној радној посети разменили су, са представницима Друштва за јавну социјалну негу, искуства о начину рада, организацији и врстама услуга које пружају.

То је иначе приватизована установа која пружа комплекс услуга у области социјалне и здравствене неге различитих циљних гру-



Заједничка фотографија

па – старих људи, жена, деце, социјално угрожених и особа са инвалидитетом.

Са директором Јожефом Кошичем и његовим сарадницима договорен је узвратни сусрет у Суботици, када ће бити потписан споразум о сарадњи. Њиме ће бити обухваћена припрема заједничких пројеката којима ће ове две установе конкурисати за финансијска средства фондова Европске уније и других међународних организација.

И. М.



Златних 28 бракова

„Златни парови“ на заједничком скупу

Београд има традицију заједничког склапања бракова, а Блаце – јединствено обележавање „златне свадбе“: некадашњи момци и девојке из Блаци и околних села, данас деке и баке, прославили су недавно, заједнички, по пола века у браку.

– Идеја да организујемо заједничко славље поводом 50 година брака, углавном наших чланова пензионера, дошла је некако спонтано. Успели смо да окупимо 28 парова који су по пола века провели у браку – каже председник бачких пензионера Десимир Ђорђевић.

Од идеје до реализације све је било у рукама Скупштине општине, Кул-

турно-уметничког центра, Удружења пензионера, бачких медија и спонзора; „златних“ 28 парова окупило се, провеселило, а нису изостали ни скромни поклони.

Иако зашли у осму и девету деценију, јубиларци су пуни живота. Антоније Вучинић (68) и његова две године млађа супруга Јулијана изродили су два сина, имају шесторо унучади и троје праунучади.

– Када је требало да одем у војску, бившу ЈНА, било је потребно обезбедити замену за послове у пољопривреди. Оженио сам се Јулијаном која ме је чекала да се вратим и започнемо заједнички живот. Ево,

трајемо 50 година и, надамо се, трајаћемо још дуго. Нема рецепта за дуги брак. Разумевање, узајамно поштовање, али и уживање у животу. То је то. Недавно сам моју Јулијану упитао како је са мном издржала пола века, а она ми је одговорила да је љубав победила – казује Антоније.

Његови другови добацују да је знао и да мало шара и задржи се са друштвом у „библиотеци“ где се издају ракија и вино.

Бачки пензионери, додаје њихов председник Ђорђевић, желе да обележавање златне свадбе постане традиција.

Живорад Димкић

ХУМАН ГЕСТ ВАРОШКОГ ПРЕДУЗЕТНИКА

Школарцима поклонио књиге

Приватни предузетник Љубивоје Вранић из Нове Вароши, власник агенције за продају и сервисирање рачунара, поклонио је стотинак књига из кућне библиотеке градској ОШ „Живко Љујић“.

Школској библиотеци поклоњене су углавном књиге за децу и дела домаћих и страних класика из обавезне школске лектире. Вранић планира и да део стручне литературе коју поседује ускоро поклони Техничкој школи.

– Хтео сам да причиним мало задовољство ученицима школе коју су похађала и моја два сина, као и да покренем иницијативу да наши суграђани помогну локалним образовним установама тако што ће се у корист школараца одрећи књига које су давно прочитали – каже Вранић.

Ж. Д.



УДРУЖЕЊЕ
ПРЕДУЗЕТНИКА РУМЕ

Изабрано руководство

На конститутивној седници, којој су присуствовали представници свих струковних секција, за председника Скупштине Општег удружења предузетника Руме изабран је Душан Кнежевић, а за потпредседника Александар Бањац.

Верификовани су и мандати чланова Извршног и Надзорног одбора, а именован је и Суд части. За председника Извршног одбора изабран је Ђуро Дрвеница, на челу Надзорног одбора је Марица Докмановић, док је за председника Суда части именован Бобан Мајсторовић.

Г. В.

НАЈСТАРИЈА ЖЕНА РИБОЛОВАЦ ОТИШЛА
У „ПЕНЗИЈУ“

Остављала без даха мушке колеге



Врата која из прве није могла да отвори Даринка, касније би увек отварала лимска пастрмка, каже Даринка Стојић (90) из Бистрице код Нове Вароши

Деведесетогодишња Даринка – Дара Стојић (90) из Бистрице код Нове Вароши, најстарија жена пецарош у Србији, повукла се у заслужену „риболовачку пензију“. После деценија проведених на обали Лима, баба Дара недавно је окачила удице о клин и прибор за пецање поклонила једном од унука, а до реке, која се ваља котлином на стотинак метара испод њене куће, силази једино да се сети времена када је терала мушке колеге да јој завиде на риболовачком умећу.

Дара је први пут удицу и мамац забацила у реку почетком шездесетих година прошлог века. Од тада је на обалама Лима свакодневно друговала са „браћом по штапу“ све до 1999. године, када је током једног од укупно 28 НАТО бомбардовања Бистрице зарадила прелом кука – цреп који је са крова Дариног дома слетео услед силине експлозије авионских пројектила повредио јој је ногу и приморао да се мане свакодневног упражњава-

ња хобија на који је трошила слободно време.

– Последњих година штап сам узимала у руке само када ме на реку истера носталгија, али старост и повреда, чије последице још осећам, не дозвољавају ми више да пуно времена проводим крај Лима. Пуне четири и по деценије била сам једина жена међу спортским риболовцима у овом делу Србије и, на моју жалост, још, колико знам, нисам добила наследницу. Да припаднице лепшег пола којим случајем знају какав је осећај када вам се на удицу залепи клен или пастрмка, одмах би се латиле силка и штапа и претресање сеоске политике уз кафу замениле боравком на обали реке – каже Дара.

Рођена у Мочиоцима код Ивањице, Дара се 1948. обрела у Бистрици, где је као активиста тадашњег АФЖ-а и ударник на изградњи пруге Шамац–Сарајево добила посао куварице у станици полиције. Убрзо се удала за мештанина Милорада Стоји-

ћа, удовца са седморо деце, и са мужом саградила поточару на једној од притока Лима.

Тад је почело и њено интензивно дружење са реком, а први фабрички штап за пецање купио јој је пасторак Радиша Стојић. Највећа пастрмка коју је упецала у богатој риболовачкој каријери тежила је килограм, а клен килограм и по. Због риболовачког стажа, примерног владања на реци и увек коректног односа према колегама, пре двадесетак година проглашена је и почасним чланом локалног удружења риболоваца.

– Ко год се роди крај Лима, кажу, мора и да научи да пеца. Нисам рођена у Бистрици, али сам свим срцем заволела ову реку, латила се штапа и спојила корисно са лепим. Често сам из нужде морала да куцам на врата лекара, директора, политичара и општинских функционера. Она врата која из прве није могла да отвори Даринка, касније би увек отварала лимска пастрмка – каже Дара.

Жељко Дулановић

У ОРГАНИЗАЦИЈИ СЛЕПИХ У БАЈИНОЈ БАШТИ

Рачунари на поклон

Организација слепих у Бајиној Башти добила је од Општине просторије за рад, а недавно им је Лутрија Србије поклонила и два компјутера.

Латинка Васић, која бајинобаштанску организацију представља у Републичкој скупштини слепих, каже да су им потребна и два штампача и специјални говорни програм да би слепи могли успешно да користе компјутер.



Латинка Васић: још говорни програм...

– Један апарат „анридер“ кошта око 35.000 динара. Верујем да ће фирме и појединци приложима помоћи да решимо овај проблем и омогућимо члановима основна знања у раду на компјутеру – истиче председник бајинобаштанске организације слепих Милосав Симић.

Ова организација постоји две године и има 32 члана, а четворо су деца млађа од седам година.

В. Ћишили

КЛУБ У КЊАЖЕВЦУ ОСНОВАО НОВУ СЕКЦИЈУ

Повратак старој љубави

Недавно је Клуб пензионера из Књажевца, поред секције жена, отворио и ликовну секцију, која, по договору са Синдикатом пензионера „Независност“, користи просторију овог синдиката. На челу нове секције изабран

је Славко Голубовић, пензионер из Књажевца.

– Дуго сам радио у медијским кућама, а сликарством се активно бавим од 1996. године по повратку из Москве – прича Голубовић. – Жеља ми је била да студи-

рам сликарство, али нисам имао среће да упишем Ликовну академију због веома јаке конкуренције, тада се примало свега седам студената. Зато сам студирао политичке науке, па наставио постдипломске на Правном факултету у Нишу. Радио сам посао за који сам се школовао тако да сам био веома задовољан. Старој љубави сам се вратио после дужег боравка у Москви где сам се кретао у уметничким круговима, упознао руске сликаре и научио од њих иконописање. Волим да радим иконе и да користим руску методу која је слична нашој, али сликам и пејзаже, мртву природу, портрете, све оно што ме посебно инспирише. Радио сам и репродукције слика познатих сликара за пријатеље и познанике. Учествовао



сам на колективним изложбама, а и самостално сам излагао у неколико градова Србије.

Захваљујући разумевању председника клуба Борке Вулић, председника организације пензионера Чедо Станојковића и руководства Синдиката пензионера „Независност“, ликовна секција је прорадила, а Голубовић очекује да им се придружи што више чланова, од најмлађих до најстаријих, који желе да се баве сликарством.

Вукосав Јовановић



ЗАНИМЉИВ ХОБИ ШАБАЧКОГ ПЕНЗИОНЕРА

„Тополино“ чека прву возњу

Већ скоро пет година наш суграђанин Добривоје Лазивић Бебан, пензионисани електричар „Зорке“ чији је хоби реставрација различитих предмета, мотора и апарата, труди се да оспособи „фијат 500 – тополино“.

– Овај својевремено јако популарни аутомобил из „ергеле“ Фијата купио сам, добро се сећам, 5. августа 2003. године. Наравно, није био у возном стању и многи делови су недостајали. Полако, ево већ пет година, радим на његовој обнови и, ако бог да, „тополино“ би ускоро требало да крене улицама Шапца, и не само његовим – каже Добривоје Лазивић.

За реставрацију овог аутомобила, купљеног у Кленку, Бебан је до сада потрошио између пет хиљада и шест хиљада евра.

– Колико је воље и напора требало да се сваки део постави на своје место, може да послужи и податак да сам чак 650 ексерчића повadio и за по-

новну употребу припремио – објашњава Лазивић.

А када, како каже, изађе на улице Шапца, има да „падне“ част, посебно за заљубљенике у старе аутомобиле који су многу помогли у набавци делова, у раду... Суграђанин Раде Марковић, на пример, бесплатно је урадио радилицу, а Ријечанин Гордан Фелице из Италије набавио делове у вредности од око 700 евра, не помињући цену. Међутим, Бебан му је све, наравно, платио.

Како смо у Бебановој гаражи видели, шасија је урађена, мењач је сређен, диференцијал такође, кочнице функционишу, седишта су спремна за тапазирање кожом крем боје, а шкољка се фарба у крем, гарнирану бојом чоколаде.



– Ово је први стари аутомобил који радим, а да ли ћу још који, зависи од могућности и здравља. Тек, у пролеће „тополино“ креће – уверен је Добривоје Лазивић.

Балша Радовановић

ПОЖАРЕВАЦ

Из буџета за лекове

Удружењу пензионера Пожаревца одобрено је 2,6 милиона динара из овогодишњег буџета града за куповину лекова најугроженијима чија је пензија испод 12.670 динара. Бесплатне лекове корисници помоћи моћи ће, како наводе „Вечерње новости“, да подигну у објектима Апотекарске установе у центру Пожаревца, у Костолцу и селу Кличевцу.

Буџетом је предвиђено 600.000 динара за бесплатан превоз пензионера, старијих од 70 година, из Костолца и приградских насеља Љубичево и Забела.

В. Н.

РУМА

У знаку црвеног

На више места у Руми обележен је Дан заљубљених, али нигде није било тако весело као у Геронтолошком центру „Срем“, с обзиром на то да тамо, као и у другим домовима за старе, има заљубљених парова. Програм и сценографију у знаку црвене, боје љубави, осмислила је



Снежана Милојевић, радни терапеут, а допринос су дали и становници Емилија Миљковић, Весна Мићковић, Магдалена Петрес и Милица Вучковић. Читали су љубавна писма славних и говорили стихове познатих песника.



У програму су учествовали младићи на цивилном служењу војног рока и хор Геронтолошког центра, са којима су певали окупљени корисници, уживајући у атмосфери која их је подсећала на младост.

Г. В.

КОБИЉЕ

Стари и млади заједно



Село Кобиље, једно од 19 насеља општине Мало Црниће, на ободу стишке равнице и почецима Хомољских планина, осмог фебруара. Мештани свечано обучени дочекују госте: пристижу челници општине Мало Црниће, председник Општинске организације пензионера и остали гости.

Данас пензионери села Кобиља славе 14 година од оснивања свог месног удружења. За ово славље су се заиста припремили домаћински. С поносом показују реновиране просторије, већ се припремају за задатке планиране за 2009, чујемо од председника Воје Јенића, секретара Радомира Јовића и благајника Најдана Марковића, који нарочито истичу рад на учлањењу што више пензионера.

За свечано постављеним столовима здраве се стари знанци, препричавају се доживљаји са заједничких излета и уговарају нови са члановима из осталих насеља и уз максималну сарадњу са Општинском организацијом пензионера. Атмосферу употпуњује и Драгиша Милосављевић, свирач на гајдама и труби.

А све то не би било тако успешно да није било сарадње и помоћи месне заједнице села Кобиља, и стари и млади били су заједно на истом задатку – обележавању јубилеја удружења пензионера.

Забележила и у прослави учествовала,

Драгица Митровић, председник ОО пензионера општине Мало Црниће

ШАБАЦ

Задачи секција

Састанак са председницима секција (просветних и здравствених радника, шаховске, самосталних занимања, пољопривредника, за спорт и рекреацију и за социјална питања) Општинске организације пензионера у Шапцу одржан је прошле недеље и, између осталог, договорено је да се у најскорије време сачине програми рада за ову годину. Такође, рад у 2008. оцењен је добрим.

Пошто се очекује јако тешка година због светске економске кризе, предложено је да се остваре прави контакти са локалном самоуправом и затражи помоћ (у новцу и нешто бенефиција код комуналних и других услуга) бар за оне са најнижим приманима. Такође, договорено је да једна делегација пензионера посети Општу болницу и Дом здравља у Шапцу ради договора како да људи трећег доба лакше и брже остварују здравствену заштиту.

Б. Р.

БЕОГРАД

Љубав за сва времена

Дневни центар и клуб за старије „Чукарица“ Геронтолошког центра Београд прославио је Дан љубави. Специјални гости били су брачни парови, чланови Клуба, који су иза себе оставили „першун“, „стаклену“, „порцелан“, „сребрну“ и „рубин“, а понеки и „златну“ – свадбу.

Онима који воле бројеве сигурно ће бити занимљиво да присутних девет брачних парова укупно имају 437 година брачног стажа. У ова модерна времена, када је љубав лепа док се чека или се одмах потроши, ово истрајавање у привржености и разумевању другог многим изазива неверицу. Брачни пар Дивна и Владимир Казимировић, рекордери са 58 година брачног заједништва, записали су у клупски споменар да су „срећни и задовољни“, а младима поручили да су за успешан брак потребни толеранција, стрпљење и, наравно – љубав.



Чланице клупске Секције за креативан рад за сваки брачни пар израдиле су хекла-но срце у срцу – симболичну награду за ове суперпарове својеврсне „чуваре љубави“. И клупски песници су дали све од себе да чудесну пу-

столовину звану љубав стиховима дочарају. Заједничка порука садржана је у усклику – живела љубав!

В. Витезовић

Дан неимара „Мостоградње“

Друштво пензионера ГП „Мостоградња“ Београд обележило је 5. фебруара Дан предузећа и деценију свог постојања.

Основана истог датума за време Другог светског рата, 1945, као Секција за оправку у рату порушених железничких мостова, „Мостоградња“ је „потписала“ све мостове на Сави и Дунаву и све веће мостове на Јадранској магистралу, железничким пругама Шамац–Сарајево, Сарајево–Плоче, Београд–Бар, на аутопуту Београд–Ђевђелија. Њени неимари су за ове 64 године изградили више од 250 километара мостова или ћуприју од Београда до Куршумлије; први су почели и градњу хидроцентрале Ђердап 1.



Обележавајући десетогодишњицу, пензионери су присуствовали извлачењу лото-бројева, а новчане награде Пинк телевизије и Хипо Алпе Адрија банке искористиће за рад Друштва.

Коста Живић, председник Друштва пензионера „Мостоградње“



Са излета у бању Врујци

МАЛО ЦРНИЋЕ

Успешна година

Општинска организација пензионера из Малог Црнића испунила је све задатке из програма рада планираног у 2008. Уговорила је и испоручила 1.850 тона угља, које су пензионери отплаћивали у више месечних рата. Није заборавила ни најсиромашније чланове својих удружења, за њих је из сопствених средстава обезбедила 44 пакета са основним намирницама и поделила према одлукама одбора месних удружења. Знатно је увећала и број чланова.

У сарадњи са Филијалом Фонда ПИО Пожаревац организовани су одласци у бање све три категорије пензионера. Месна сеоска удружења била су заинтересована за организовање једнодневних екскурзија, а нарочито се мора истаћи излет у бању Врујци, остварен са једном београдском фирмом која је, заузврат, пензионерима представила производе и омогућила им да их купе по повољним кредитима. Оваква сарадња наставиће се и у 2009, истакла је Драгица Митровић, председник Општинске организације пензионера.

ОО пензионера

РУМА

Бесплатан превоз

После пензионера, сада и сви грађани Руме старији од 65 година могу да се бесплатно возе градским и приградским аутобусима „Руматранса“ на подручју општине.



Пензионери приликом уласка у аутобус треба да покажу личну карту и последњи чек од пензије, а старији од 65 година личну карту.

Општинско веће у Руми донело је одлуку да за бесплатну возњу најстаријих грађана у првој половини 2009. године издвоји 1.020.000 динара из општинског буџета.

Г. В.



Помоћ колегама

Ђавоља варош

Ђавоља варош, чудесни локалитет недалеко од Куршумлије, кандидован за светско природно чудо и заштиту Унеска, прошле године био је често одредиште пензионера из целе Србије. Да би им боравак био што угоднији, па, наравно, и што јефтинији, из куршумлијског Удружења пензионера позивају колеге да им

најаве долазак и омогуће да буду добри домаћини. Написали су, и замолили да објавимо:

Општинска организација пензионера Куршумлија у 2009. години организованије пружа помоћ колегама из свих крајева који долазе у обилазак Ђавоље вароши.

У прилици смо да помогнемо посетиоцима наше

општине да што повољније и без проблема реализују свој излет.

Све ово чинимо у смислу домаћинског пријема и што пријатнијег боравака на нашој територији.

Наши телефони: 027/380-810, 027/380-699 тел. fax

Удружење пензионера Куршумлија



ПИШИТЕ НАМ

Драги читаоци, Ово је простор намењен Вашим писмима. Пишите нам шта Вам се у нашем и Вашем листу допада, а шта би могло да буде боље, шта бисте волели да прочитате или да саопштите другим читаоцима.

Адреса је Булевар уметности број 10, 11070 Београд, или електронском поштом, на proffice@pio.rs

Поздрава триста – редакцији листа

Постали сте омиљени нама, нека вам је на томе хвала. Наставите тако, биће вам захвалан свако. Хоћемо да вам пишемо, да се чује и наш глас, а у добрим лекарским саветима налазимо утеху и спас.

Ето, у знак 2009, са мало закашњења, хоћу и ја да поздравим учене људе. Лепо је кад се прочита и неки састав, као што је то учинила колегиница из Бора у знак поздрава Божићу. Дакле:

Мој поздрав

Поздрављам науку и учене људе поздрављам и птице што јутарњим цвркутом буде. Поздрављам децу што књиге воле поздрављам и оне што граде цркве и школе. Поздрављам и оне што болесне лече зар од тога има нешто прече. Поздрављам војника што границу чува кад киша пада и ветар дува. Поздрављам орача – на њиви копача и оног што се смеје кад жито сеје. Поздрављам и све колеге пензионере без обзира које су нације и вере. Поздрављам и цео свет са жељом да у здрављу и весељу на реверу носе цвет.

Коста Сариф, Стублине



-С-

Стаж осигурања

обухвата време које је осигураник провео на раду и био обавезно осигуран по основу запослења у оквиру којег су уплаћивани доприноси за пензијско-инвалидско осигурање (тзв. радни стаж), као и бенефицирани радни стаж (за који су плаћени доприноси), тј. стаж са увећаним трајањем, који се рачуна осигураницима на тешким и опасним пословима, опасним и по здравље штетним радним местима, тако да после одређених година живота нису у могућности да обављају своју професионалну делатност.

Стопа доприноса

примењује се на законом прописану основицу и одређује који се проценат зараде и накнада издваја за осигурање. Укупна стопа доприноса за пензијско-инвалидско осигурање у Србији износи 22%.

Стопа зависности

Видети Рацио зависности.

Стопа замене

Видети Рацио просечне замене.

-Т-

Таблице смртности

садрже низ показатеља од којих је основни изравната вероватноћа смртности на бази које се израчунавају све остале биометријске функције: вероватноћа доживљења, кретање броја живих и броја умрлих лица у оквиру одређеног скупа, израчунаото на основу изравнатих вероватноћа смрти. Помоћу овако добијених вредности броја живих и броја умрлих лица и одговарајуће каматне стопе, израчунавају се комутативни бројеви.

Телесно оштећење

подразумева губитак, израженије оштећење или битнију онеспособљеност појединих органа или делова тела осигураника, услед чега долази до отежане нормалне активности организма и које захтева веће напоре у остваривању животних потреба, без обзира на то да ли ово оштећење проузрокује или не проузрокује инвалидитет (према Закону о пензијском и инвалидском осигурању).

(Извор: „Речник појмова из пензијског осигурања“, аутора др Јелене Кочовић и др Татјане Ракоњац-Антић)

ПОЗНАЈЕТЕ ЛИ СВОЈА ПРАВА

Упис стажа осигураника који сами уплаћују допринос (по чл. 15 Закона о ПИО)

Осигураници који самостално уплаћују допринос по члану 15 Закона о пензијском и инвалидском осигурању, по престанку уплате доприноса уписују стаж у радну књижицу. Ова врста осигурања престаје изражавањем воље осигураника да не жели више да уплаћује допринос са датумом који сам одабере. Најчешће је то дан са којим су измирени уплаћени доприноси, или када је навршен потребан стаж ради остваривања права из пензијског и инвалидског осигурања.

Ово осигурање, наравно, престаје и даном ступања у било коју врсту осигурања, тј. запослења, обављања самосталне или пољопривредне делатности.

Ради уписа стажа у радну књижицу потребно је доћи у службу Филијале ПИО која је донела одговарајуће решење и контролисала уплату доприноса по овом основу. У служби за контролу уплате доприноса савједује се обрачун уплаћених доприноса са даном престанка осигурања, попуњава се образац М-4, тј. податак о основицама на које је плаћен допринос за пензијско и инвалидско осигурање. Служба матичне евиденције региструје пријаву М-1, одјаву М-2 на основу попуњених образаца и решења о престанку права, после чега служба контроле уплате доприноса уписује стаж у радну књижицу.

Нема откупа стажа

Д. Новаковић – Доњи Милановац: Имам 54 године живота и 36 година радног стажа. Интересује ме када могу да се пензионисавам. Да ли морам да чекам да навршим 40 година стажа, могу ли да уплатим ове четири године које ми недостају и колико би то коштало?

Одговор: Са Ваших 54 године живота и 36 година стажа још не можете да остварите право на старосну пензију, а Законом о пензијском и инвалидском осигурању није предвиђен неки други основ за раније пензионисање. Када навршите 40 година стажа осигурања моћи ћете да остварите право на старосну пензију јер имате довољно

година живота (минимум је 53 године).

Нема могућности да одједном откупите четири године стажа које Вам недостају за остваривање права. Али, ако сте лице ван осигурања можете се укључити у добровољно обавезно осигурање по члану 15 Закона о ПИО, па да сами плаћате своје осигурање тако што ћете месечно уплаћивати допринос на основицу коју сами одаберете. Постоји 13 основица од којих је најнижа 35 одсто просечне зараде у Републици и тренутно износи 17.346 динара на месечном нивоу, а допринос је 3.816,56 динара.

Све остало ћете сазнати у надлежној филијали Фонда ПИО.

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

Весна Вићентијевић,
Сектор за односе с јавношћу



За пензију нужни доприноси

Милоје Вујић – Грчић: Уплаћивао сам 10 година пољопривредно осигурање за снају која живи у мом домаћинству. Она има 32 године живота, а сада је здравствено осигурана преко супруга. Да ли треба и даље да јој уплаћујем допринос за ПИО да би могла да оствари право на пензију?

Одговор: Ви свакако треба да наставите уплату доприноса за своју снају по основу пољопривреде. Код надлежне пореске управе проверите који је поступак да се ослободите даљег плаћања доприноса за здравство ако је већ Ваша снаја регулисала здравствено осигурање преко супруга који је у радном односу.

Како до здравствене заштите

Даја Соројевић – Давидовац: Имам 39 година и три месеца стажа осигурања, укључујући и две године стажа уписаног од стране тржишта рада. Од септембра 2008. године уплаћујем добровољно пензијско осигурање. Не уплаћујем доприносе за здравствено осигурање. Интересује ме да ли имам право на здравствену заштиту. У септембру пуним 62 године. Колико знам, у Бугарској и Румунији, на пример, грађани кад напуне 60 година живота имају право на бес-

платно лечење. Како је код нас?

Одговор: Док уплаћујете допринос за пензијско и инвалидско осигурање по члану 15 Закона о ПИО, Ви нисте и здравствено осигурани, већ се ово осигурање односи само на пензијско и инвалидско осигурање.

Док не постанете пензионер, када ћете бити и здравствено осигурани, треба да се обратите испостави Завода за здравствено осигурање на територији општине Кладово, где ће Вам утврдити пречи основ здравственог осигурања на основу података које им будете дали.

Престанак уплате осигурања

Петар Глишић – Слепчевић: Бавим се пољопривредом. Уплаћивао сам доприносе за пензијско осигурање 18 година. Престао сам 2006. године. Рођен сам 18. 12. 1946. године. Каква су моја даља права за остваривање пензије?

Одговор: Ви стичете право на старосну пензију када навршите 65 година живота, тачније 18. 12. 2011. године. Стаж који имате довољан је

за признавање права на старосну пензију (по основу година старости), али нико Вас не може ослободити обавезе уплате доприноса од 2006. године. Стаж може да мирује искључиво ако је немогућност уплате доприноса узрокована дужим и тежим боловањем или временском непогодом, земљотресом и сл. У случају да дугујете доприносе не платите до пензионисања, измирићете своје обавезе обуставом 1/3 пензије коју будете стекли.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЛОВЧИЋ	МЕСТО У СРБИЈИ, КОД МЛАДЕНОВЦА	РЕКА У СИБИРУ	ЗАВЕСА, ЗАСТОР	ВРСТА ЕКСПЛОЗИВА	ПОДРА- ЖАВАТИ	ПРИБОР ЗА ШИВЕЊЕ, НИТ	МЛАДА УДАТА ЖЕНА, СНАЈА
СМОЛА У ПОЗО- РИШТИМА ЗА ЛЕПЉЕЊЕ							
ХЕМИЈСКИ ЕЛЕМЕНТ							
МЕСТО У СРБИЈИ, КОД ЗАЧЕЧАРА							
МЕСТО У СРБИЈИ, НА ЂЕРДАПУ							
ЊИВА ЗА ОРАЊЕ							
АУТО- ОЗНАКА ЗА ВАЉЕВО			СИМБОЛ ИРИДИЗМА			НАШ ГЛУМАЦ, НИКОЛА	ПЛАНИНА КОД БЕОГРАДА
ОЗНАКА ЗА АЛТ		ЖЕНСКО ИМЕ	ЛИКОВНА УМЕТНОСТ				
СТАРА МЕРА ЗА ДУЖИНУ, ПАЛАЦ		ГЛИНЕНИ ИНСТРУМЕНТ		ТОВЉЕЊЕ СТОКЕ			
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	СТАНАРИНА ИЗРАЂИВАТИ			ВРСТА ПАПИРА			
КРАТКИ МУШКИ КАПУТ				ОТО ЛОГО (ИНИЦ.)			
ВУЧЕНА МЕНИЦА				ЛЕГУРА ЗА ДЕЛОВЕ АВИОНА		ОЗНАКА АУСТРИЈЕ	
ВОДЕНИ ВРТЛОГ (МН.)						ВРЕЛА, ИЗДАЈЦИ	АУТОНОМНА ОБЛАСТ (СКР.)
АУТОМАТ. НАВИГАЦИ- ОНИ СИСТЕМ (СКР.)				ПРЕДЛОГ: ПОЗАДИ			
МЕСТО У ВОЗВОДИНИ, КОД ОЦАКА				УРЕБАЈ ЗА КИПОВАЊЕ			
ОЗНАКА ЗА АМПЕР		АЛКОХОЛНО ПИЋЕ					СИМБОЛ ИЛИНИЗМА
КРАТКЕ ПЕСМЕ У ПРАВОСЛ. ЛИТУРГИЈИ		МОРСКИ ГРЕБЕН					
ИНДУСТР. ТЕПИХА (СКР.)			ОРГАНСКИ ОСТАТАК У УЉУ БЕЛОГ ЛУКА				

Решење из прошлог броја: инстант, Ратомир, арабика, Нородом, иселити, титанин, тиц, На, Дин, с, ц, р, Алач, атропин, ГР, ката, останак, статива, Лемон, п, Анар, ка, ви, инат, акт, ићи.



Дејан Патаковић

Лековите мисли

На тапацирана врата глад никад не куца.

Не виде му се грешке. Посуо их је новчаницама.

Душан Старчевић

Изазивање судбине

Нисам јео недељу дана. Овако добар резултат последица је свакодневног тренинга.

Можда бисмо могли да живимо боље, али нећемо да изазивамо судбину.

Зоран Т. Поповић

Еколошка држава

Поштена интелигенција мало тога има у својим рукама. Она се, углавном, служи главом.

Постајемо еколошка држава. Број чистих пролетера стално расте.

Слободан Дучић

Гласоризми

Шетња је корисна, али не и она од немила до недрага.

Ако је за утеху, пензије су стигле на време. Али баш у време – поскупљења.

Драги Петковић



Драгош Јовановић



Парада маште

Ментон, место на југу Француске, уз границу са Италијом, ових дана је поново позорница маштовитих узгајивача агрума из целог света.

На Фестивалу лимуна и поморанџи, који се одржава још од 1929. године, око четврт милиона посетилаца већ трећу недељу диве се кућама, млиновима, ветрењачама, аутомобилима, бабушкама, шеширима и другим „рукотворинама“ за које је утрошено више од 145 тона јужног воћа. И не само томе: на улицама Ментона смењују се параде учесника маскираних на граници кича, музичара (овогодишња тема фестивала управо је „Музика света“), ватромети...

Домаћини, власници највећих засада јужног воћа у Француској, тек ће збрјати задовољство: само улазнице за фестивалску изложбу биле су девет евра за одрасле, а 6,5 за децу, а кажу да посетилаца никад није било више.

